

“Ἐγώ εἰμι  
ἡ ὁδός  
καὶ ἡ ἀγνόεια  
καὶ ἡ ζωή,,  
(Ἰωάν. ιδ' 6)



ΟΡΘΟΔΟΞΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Τόρυντής: Άρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ † 1929

Έτος 108ον | Ιανουάριος 2018 | 4319

“Τὰ ρήματα,  
ἄλλως μαζῶν ὑμῖν,  
ανεῦμα ἔστι  
καὶ ζωὴ ἔστι,,  
(Ἰωάν. Σ' 63)

## ΤΙ ΣΗΜΕΡΑ, ΤΙ ΑΥΡΙΟ!

**Π**ΕΙΡΑΣΜΟΣ έλκυστικός καὶ ὑπουλος ἡ ἀναβολή. Δὲν μᾶς ἀποτρέπει ἀπὸ τὴν ἐκτέλεση τοῦ ἔργου μας, τῶν ἀποφάσεών μας. Ἀπλῶς μᾶς ὑποκινεῖ καὶ μᾶς παρακινεῖ στὴν ἀναβολή τους. Τί σήμερα, τί αὔριο! Καὶ τὸ αὔριο εἶναι ὅπωσδήποτε πιὸ βολικὸ ἀπὸ τὸ σήμερα, ἀφοῦ μᾶς διευκολύνει, γιὰ νὰ ἀποφύγουμε τὸν κόπο καὶ τὴν προσπάθεια. Χρειάζεται, λοιπόν, πολλὴ προσοχή, διότι ἡ ἀναβολὴ εἶναι λίγο-πολὺ στὴ φύση μας. Δὲν τὴν φοβόμαστε τὴν ἀναβολή. Οὕτε σταθμίζουμε εὔκολα τὶς συνέπειές της. Μᾶς καθησυχάζει καὶ μᾶς παραπλανᾷ. Πρόκειται γιὰ τὴν πιὸ ὑπουλη τακτικὴ ἀποδιοργανώσεως, τόσο στὶς καθημερινές μας δραστηριότητες, ὅσο καὶ στὸν πνευματικό μας ἄγώνα. Παραπέμπει ὅλα τὰ ἔργα στὸ αὔριο, στὸ μέλλον, δηλαδὴ στὸ ποτέ.

Καὶ αὐτὰ δὲν συμβαίνουν μόνο σὲ στιγμὲς ἀδυναμίας ἢ κοπώσεως. Μπορεῖ νὰ γίνουν μόνιμη κατάσταση. Υπάρχουν συχνὰ περιπτώσεις ποὺ τὸ καθῆκον τῆς στιγμῆς μᾶς τρομάζει ἢ ἔστω μᾶς κουράζει. Θέλουμε νὰ τὸ ἀποφύγουμε. Δὲν τὸ ἀπορρίπτουμε. Δὲν τολμᾶμε νὰ τὸ ἀπορρίψουμε. Καὶ ἡ δικαιολογία πρόχειρη ἔρχεται νὰ συνηγορήσει. Δὲν θὰ παραμελήσω τὸ καθῆκον μου, λέμε. Μόνο τὸ ἀναβάλλω. Δὲν τὸ κάνω σήμερα. Θὰ τὸ κάνω αὔριο. Τὸ ἕδιο εἶναι. Καὶ ὅμως δὲν εἶναι καθόλου τὸ ἕδιο, ἀν θέλουμε νὰ εἴμαστε εἰλικρινεῖς καὶ τίμιοι μὲ τὸν ἑαυτό μας. Ἡ ἀναβολὴ στὴν πραγματικότητα δὲν σημαίνει τὶς πιὸ πολλὲς φορὲς ἀναβολή. Σημαίνει ματαιώση. Σημαίνει καταστροφή. Τὸ «ἐξ αὐριον τὰ σπουδαῖα», ποὺ κόστισε τὴν ζωὴν στὸν ἀρχαῖο ἄρχοντα, δὲν ἀποτελεῖ ἀπλῶς μεμονωμένη ἱστορικὴ συγκυρία μὲ τρομακτικὲς καὶ ἀνεπανόρθωτες συνέπειες. Εἶναι ἔνα ἐπαναλαμβανόμενο τραγικὸ γεγονός τῆς καθημερινῆς ζωῆς.

Πρέπει, λοιπόν, νὰ τὸ συνειδητοποιήσουμε: Τὸ αὔριο δὲν μᾶς ἀνήκει. Τὸ σήμερα μόνο εἶναι δικό μας. Ἀλλωστε τὸ «αὔριο», μὲ μιὰ τέτοια νοοτροπία, ποτὲ δὲν γίνεται «σήμερα». Μένει πάντα «αὔριο». Καὶ ἀν οἱ συνέπειες τῆς ἀναβολῆς καὶ τῆς ἀναβλητικότητας εἶναι καταστρεπτικὲς στὶς καθημερινὲς δοσοληψίες, γίνονται ἀληθινὰ τραγικὲς στὴν πνευματικὴ ζωή. Οἱ θεοφάτιστοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ἔβλεπαν ἐδῶ καθαρὰ τὸ δάχτυλο τοῦ Πονηροῦ, τὶς μεθοδεῖες τοῦ Σατανᾶ. Νά πῶς μᾶς παρουσιάζει τὸν κίνδυνο τῆς ἀναβολῆς ὁ φωστήρας τῆς Καππαδοκίας, ὁ Μ. Βασίλειος. Βαθιὰ ψυχολογημένες οἱ παρατηρήσεις του. Τί μᾶς λέει:

«Ο Διάβολος μᾶς συμβουλεύει: Δῶστε τὸ σήμερα σὲ

μένα καὶ τὸ αὔριο τὸ δίνετε στὸν Θεό. Ἀλλὰ καὶ ὁ Κύριος μᾶς προτρέπει: Σήμερα καὶ ὅχι αὔριο νὰ προσέξουμε τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ καὶ τὰ παραγγέλματά Του. Πρόσεξε νὰ καταλάβεις τὴν πονηριὰ τοῦ ἔχθροῦ. Δὲν τολμάει νὰ συμβουλεύσει τὴν πλήρη ἀπομάκρυνση ἀπὸ τὸν Θεό. Ξέρει ὅτι εἶναι πολὺ βαρὺ νὰ τὸ ἀκούσουν οἱ Χριστιανοί. Μεθοδεύει ὅμως τὴν δουλειὰν μὲ ἀπατηλὰ τεχνάσματα. Εἶναι ἄριστος μάστορας γιὰ νὰ κακοποιεῖ. Ξέρει καλὰ ὅτι μόνο στὴν παροῦσα στιγμὴν ζοῦν οἱ ἀνθρώποι καὶ κάθε πράξη μόνο στὸ παρὸν πραγματοποιεῖται. Κλέπτοντας, λοιπόν, ἀπὸ ἡμᾶς τὸ σήμερα, μὲ τὰ πονηρὰ τεχνάσματά του, μᾶς ἀφήνει νὰ ζοῦμε μονάχα μὲ τὴν ἐλπίδα τοῦ αὔριο.» Υστερα, ὅταν ἔλθει ἡ αὔριανὴ ἡμέρα, πάλι ἔρχεται ὁ κακὸς αὐτὸς σύντροφος, νὰ ἀξιώσει τὸ σήμερα γιὰ τὸ αὔριο καὶ τὸν Κύριο. Καὶ μὲ τὸν τρόπον αὐτό, ἀφαιρώντας, χωρὶς νὰ τὸ παίρνουμε εἰδησην, μὲ τὴν ἡδονὴν τὸ παρὸν καὶ ἀφήνοντάς μας μὲ ψεύτικες ἐλπίδες τὸ μέλλον, μᾶς ἔξαπατα καὶ χάνουμε τὴν ζωὴν χωρὶς νὰ τὸ καταλάβουμε».

Γι’ αὐτὸς καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐπιμένει νὰ προσέξουμε τὸ σήμερα, τὸ τώρα: «Σήμερα ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσπε... Ἀχρις οὐ τὸ σήμερον καλεῖται...» (Εφρ. γ' 7, 13). «Ιδοὺ νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος, ίδοὺ νῦν ἡμέρα σωτηρίας» (Β' Κορινθ. στ' 2). Η σωτηρία μας, τὸ μέλλον μας, τὸ γήινο καὶ τὸ οὐράνιο, ἔξαρτᾶται ἀπὸ τὸ σήμερα, ἀπὸ τὸ πῶς ζοῦμε τώρα τὴν κάθε στιγμήν. Τὸ αὔριο, τὸ ἐπόμενο, εἶναι τελείως ἀβέβαιο καὶ δὲν γνωρίζουμε ἀν θὰ τὸ προλάβουμε, ἀν θὰ τὸ ἔχουμε στὴ διάθεσή μας. Γι’ αὐτὸς καὶ ὅποιος, μὲ τὴν παγίδα τῆς ἀναβολῆς, παραμελεῖ τὸ παρόν, τὸν «εὐπρόσδεκτον καιρόν» (Β' Κορινθ. στ' 2), δὲν μπορεῖ νὰ λέει πῶς ἐνδιαφέρεται γιὰ τὸ μέλλον. Η ἐπιτυχία μας στὴν ζωὴν καὶ ἡ πρόοδός μας ἡ πνευματικὴ ἔξαρτᾶται ἀποκλειστικὰ καὶ μόνο ἀπὸ τὸ σήμερα. Άς μὴν ὑποκύπτουμε, λοιπόν, στὸν πειρασμὸν τοῦ αὔριο, μάλιστα τώρα στὴν ἀρχὴ τῆς νέας χρονιᾶς.

**Πρέπει νὰ συνειδητοποιήσουμε: Τὸ αὔριο δὲν μᾶς ἀνήκει. Τὸ σήμερα μόνο εἶναι δικό μας. Καὶ ἀν οἱ συνέπειες τῆς ἀναβολῆς καὶ τῆς ἀναβλητικότητας εἶναι καταστρεπτικὲς στὶς καθημερινὲς δοσοληψίες, γίνονται ἀληθινὰ τραγικὲς στὴν πνευματικὴ ζωή.**

# ΤΟ ΔΡΑΜΑ ΤΗΣ ΜΟΝΑΞΙΑΣ

**Η**ΕΙΔΗΣΗ άπό το «Άστυνομικό Δελτίο». Άντικατοπτρίζει μιὰ θλιβερὴ καὶ τραγικὴ πραγματικότητα. Δὲν ἀποτελεῖ παρὰ τὴν κορυφὴν τοῦ παγύβουνου σὲ μιὰ ἀφιλόξενη θάλασσα, τὴν κοινωνία μας, ποὺ κρύβει ἀναρίθμητα κρυφὰ καθημερινὰ δράματα: «Στὴν ὁδὸ ... βρέθηκε νεκρὴ στὸ διαμέρισμά της ἡ ... ζοῦσε μόνη. Οἱ γείτονες γνώριζαν ἀπλῶς τὴν διαμονὴν της...».

Τέτοια «συμβάντα» κατάντησαν τὸν τελευταῖο καιρὸ τόσο συχνά. Σὲ μιὰ πόλη, ὅπως ἡ εὐρύτερη περιοχὴ τῆς Ἀθήνας, μὲ πληθυσμὸ γύρω στὰ τέσσερα ἑκατομμύρια, αὐτὸ τὸ «ζοῦσε μόνη», ἄραγε προκαλεῖ τὸν ἀνάλογο προβληματισμό; Μᾶς

συγκλονίζει τὸ τραγικὸ γεγονὸς νὰ πεθαίνουν ἀνθρωποι μόνοι καὶ ἀβούθητοι, ὅχι σὲ μακρινὲς ἐρημιές, ἀλλὰ στὶς πολυθόρυβες πόλεις; Φυλακισμένοι στὸν ἀτομισμὸ μας, μόνο στὰ δικά μας προβλήματα, δὲν μᾶς μένει καθόλου καιρὸς καὶ διάθεσην νὰ σκεφθοῦμε καὶ κάποιους πολὺ κοντινούς μας ποὺ σβήνουν στὴν ἐγκατάλειψη καὶ τὴν μοναξιά. Καὶ νὰ σκεφθεῖ κανείς,

**Ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου δὲν βρίσκει τὴν ἰσορροπία της παρὰ μονάχα στὴν ἀγάπη. Ὁ ἀνθρώπος εἶναι δημιουργημένος γιὰ τὴν ἀγάπη. Ὅταν περιορίζεται στὸν ἔαυτό του φτωχαίνει. Μιὰ ζωὴ ποὺ δὲν ἔχει κανένα νὰ ἀγαπήθῃ, δὲν ἔχει κανένα νόημα. Εἶναι ἐρημιά, πνευματικὴ Σαχάρα. Ἡ μοναξιὰ ἐπομένως, σὲ τελευταία ἀνάλυση, εἶναι ἀπουσία ἀγάπης. Ἀπουσία Θεοῦ. Γιατὶ ὁ Θεὸς εἶναι ἀγάπη.**

πὼς πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ εἶναι «νεκροὶ» πολὺ πρὶν πεθάνουν, θαμμένοι μέσα στὴν λησμονιὰ καὶ τὴν ἀπάνθρωπη ἐγκατάλειψη, ἔχουν παιδιά, παιδιὰ πολυευεργετημένα ἀπὸ τὶς θυσίες τους. «Ἐχουν παιδιά, ἔχουν συγγενεῖς, εἶχαν φίλους καὶ πολλοὺς ἄλλους. Καὶ τώρα στὴν ἀνάγκη τους δὲν ἔχουν κανένα. Καὶ αὐτὸ εἶναι ποὺ τοὺς παγώνει θανάσιμα πολὺ πρὶν ἀπὸ τὸν θάνατό τους. Καὶ δὲν ὑπάρχει χειρότερος θάνατος ἀπὸ αὐτόν. Νὰ πεθαίνει κανεὶς ὅχι ἀπὸ ἔλλειψη τροφῆς, ἀλλὰ ἀπὸ ἔλλειψη στοργῆς, ἀπὸ τὸν λοιμὸ τῆς μοναξιᾶς, τῆς ἐγκαταλείψεως, τῆς ἀχαριστίας.

Μεγάλο καὶ πολυσύνθετο κοινωνικὸ πρόβλημα. «Υπάρχει ἡ μοναξιὰ ἀπὸ τὴν ἐγκατάλειψη, ὅπως ὑπάρχει καὶ ἡ μοναξιὰ ἡ ἐσωτερική, ἡ ἐρημιὰ ἀπὸ

τὴν ἀπουσία τῆς ἀγάπης. Σ' αὐτὴ τὴν μοναξιὰ αὐτοκαταδικάζεται ὁ σύγχρονος ἀνθρωπος, κλεισμένος στὴν ἐγωπάθειά του. Ἡ ἀπομόνωση φέρνει τὴν μόνωσην. Ἀρνεῖται νὰ συμπαρασταθεῖ στὴν μοναξιὰ τῶν ἄλλων καὶ δημιουργεῖ τὴν δική του μοναξιά. Μιὰ μοναξιά, ἀληθινὴ ἐρημιά, χειρότερη ἀπὸ κάθε ἄλλη.

—Ποιὸ εἶναι τὸ κύριο πρόβλημά σας; ρώτησαν τὶς ἐκπροσώπους βελγικῶν γυναικείων ὄργανώσεων. Καὶ ἡ ἀναπάντεχη ἀπάντησή τους: Ἡ μοναξιά. Πάσχουμε κυριολεκτικὰ ἀπὸ μοναξιά.

Δὲν εἶναι ύπερβολή. Πάρα πολλοὶ ζοῦν μόνοι καὶ ἐρημοὶ μέσα στὶς πολυθόρυβες πόλεις, ἀνάμεσα σὲ πλήθη ἀνθρώπων. Αἰσθάνονται μόνοι ἀνάμεσα σὲ συναδέλφους, πλάι στὶς παρέες τους, κοντὰ στοὺς συγγενεῖς τους. Ετσι ἡ ἐρημιὰ ἀπλώνεται τρομερὴ μέσα στὶς ψυχές. Τοπικὰ ζοῦν κοντὰ σὲ πολλοὺς ἀνθρώπους. Τροπικὰ ζοῦν στὴν ἐρημιά. Καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ πιὸ τραγικό. Αὐτὰ τὰ στεγανὰ τῆς ἀδιαφορίας εἶναι τὰ πιὸ κουραστικά. Νὰ πλησιάζεις τὸν ἄλλο μὲ ὅλο τὸν αὐθορμητισμὸ σου, μὲ ὅλη τὴν καλή σου διάθεσην καὶ νὰ τὸν αἰσθάνεσαι ἀμπαρωμένο, ὅταν δὲν τὸν νιώθεις ἐχθρικό. Ὁ ἀνθρώπος αὐτὸς ἔπαψε νὰ εἶναι ἀνθρώπος, γιατὶ ἀρνήθηκε τὴν ἀγάπη. Τὴν ἀγάπη ποὺ κάνει ἀνθρωπο τὸν ἀνθρωπο. Καὶ τὰ βασανιστικὰ ἐρωτήματα: Γιατί οἱ φιλικές, οἱ ἀδελφικές, οἱ εἰλικρινεῖς σχέσεις ἔγιναν μπχανικές, τυπικές, ψυχρές; Γιατί τὴν θέση τῆς ἀγάπης τὴν πῆρε ἡ ύστεροβουλία, ὁ ύπολογισμός, τὸ συμφέρον; Γιατί ἀντὶ γιὰ εἰλικρίνεια συναντᾶ κανεὶς τὴν σκοπιμότητα, τὴν καχυποψία; Γιατί βλέπει τὸν ἄλλο ὅχι σὰν ἀδελφό, ἀλλὰ σὰν ἀπειλή, σὰν ἀντίπαλο; Νὰ γιατί, ύστερα τὰ δράματα τῆς μοναξιᾶς.

Γιατί; Μὰ ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου δὲν βρίσκει τὴν ἰσορροπία της παρὰ μονάχα στὴν ἀγάπη. Ὁ ἀνθρώπος εἶναι δημιουργημένος γιὰ τὴν ἀγάπη. «Ὅταν περιορίζεται στὸν ἔαυτό του φτωχαίνει. Μιὰ ζωὴ ποὺ δὲν ἔχει κανένα νὰ ἀγαπήθῃ, δὲν ἔχει κανένα νόημα. Εἶναι ἐρημιά, πνευματικὴ Σαχάρα. Ἡ μοναξιὰ ἐπομένως, σὲ τελευταία ἀνάλυση, εἶναι ἀπουσία ἀγάπης. Ἀπουσία Θεοῦ. Γιατὶ ὁ Θεὸς εἶναι ἀγάπη. Καὶ ὅπου ἀπουσίαζει ἡ ἀγάπη ἀπουσιάζει καὶ ὁ Θεός. Κι ἐμεῖς δὲν βρίσκουμε συχνὰ ἀγάπη, γιατὶ δὲν προσφέρουμε ἀγάπη. Ἡ προσφορὰ τῆς ἀγάπης δὲν θὰ ἀργήσει νὰ καρποφορήσει. Βάλε ἀγάπη καὶ θὰ βρεῖς ἀγάπη. Ἡ ἀνταπόκριση βρίσκεται στὴν ἴδια τὴν ἀγάπη ποὺ ἀντανακλᾶται σ' αὐτὸν ποὺ τὴν προσφέρει. Ἡ ἀγάπη αὐτὴ φέρνει τὸν συνάνθρωπο πολὺ κοντά, τὸν κάνει πλησίον, ἀδελφό. Σφυριλατεῖ ἀκατάλυτους δεσμούς. Φυγαδεύει τὴν μοναξιά.

# ‘Η δόξα τῆς Ὁρθοδοξίας

«Δεῦτε ἐν Ἱεροῖς μέλεσιν εὐφημήσωμεν τὸν θεηγόρον Γρηγόριον· τὸ πάνσοφον στόμα τοῦ Πνεύματος· τὸν λαμπρὸν φωστήρα τῆς οἰκουμένης· τὸ μέγα τῆς Ἑκκλησίας περιήχημα· τὸ κλέος Ὁρθοδοξίας τὸ πανθαύμαστον· θεολογίας τὴν βρύσιν· τῶν θείων δογμάτων τὸν ἀέναον ποταμόν· τὰ οὐρανόβρυτα κείλη· τῆς σοφίας τὸν θησαυρόν· τοῦ Χριστοῦ τῆς ποίμνης τὸν φύλακα· διώκτην αἱρετιζόντων ἴσχυρότατον· τῶν πιστῶν τὸ ἔγκαλώπισμα...»

Δίκαιος ἔπαινος γιὰ τὸν μεγάλο Ἱεράρχην, τὸν ἄγιο Γρηγόριο τὸν Θεολόγο, ἔναν ἀπὸ τοὺς τρεῖς μεγίστους φωστῆρες τῆς Ἑκκλησίας. Γεννήθηκε τὸ 329 κι ἡ παιδική του ἡλικία πλάσθηκε μὲ διδάγματα καὶ παραδείγματα χριστιανικά. Ἡ φύση του ἔκλινε στὴν ἀπομόνωση καὶ τὴν ἕσυχη σκέψη, ἀλλ’ οἱ περιστάσεις τῆς ζωῆς καὶ ἡ θέση του στὴν Ἑκκλησία τὸν ἀνάγκασαν συχνὰ νὰ ἀναμιχθεῖ δραστήρια στὰ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα. Ἔγινε Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, πολέμησε μὲ δύναμη τοὺς Ἀρειανούς, ἀναδείχθηκε μεγάλος θεολόγος μὲ τὰ συγγράμματά του, ποιητὴς βαθυστόχαστος μὲ τὰ ποιήματά του. «Ολν του ἡ ζωή, ὅλες οἱ πτυχὲς τῆς δράσεώς του, ὅλο του τὸ συγγραφικὸ ἔργο, διαπνέεται ἀπὸ τὴν βαθιά του πνευματικότητα. Μὲ ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη ἀφίνει ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ καθοδηγεῖται. Τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ εἶναι ὁ ὁδηγός του. Ἡ θεοκεντρική του γραμμὴ ὀλοφάνερα μᾶς παρουσιάζεται σ’ ὅλη του τὴν ζωή. Τὸ σύνθημά του ἦταν νὰ δίνει τὰ πάντα καὶ τὸν ἑαυτό του στὴν ὑπηρεσία τοῦ Ἅγιου Πνεύματος. Γράφει: «Δίδωμι τὰ ἔμαυτοῦ πάντα καὶ ἔμαυτὸν τῷ Πνεύματι».

Ἐξαίρετο σύνθημα γιὰ τὴν καθημερινή μας ζωή, ποὺ τόσες δυσκολίες παρουσιάζονται καὶ συχνὰ ἀπογοπτευόμαστε. Πόσο διαφορετικὰ θὰ ἀντιμετωπίζαμε τὰ πάντα, ἂν παραδίναμε τὸν ἑαυτό μας στὸν Θεό! Πόση γαλήνη δὲν θὰ νιώθαμε καὶ μέσα στὶς τραγικότερες συμφορές! Οπως συνέβη καὶ μὲ τὸν ἄγιο Γρηγόριο τὸν Θεολόγο, ποὺ δοκίμασε κατατρεγμούς καὶ πόνους πολλούς.

Τὴν νύχτα τοῦ Μ. Σαββάτου πρὸς τὴν Κυριακὴν τοῦ Πάσχα τοῦ 379, ἐνῶ ὁ Ἱεράρχης μας βάπτιζε τοὺς κατηχούμενους στὴν Βασιλεύουσα, ἔνα πλῆθος ἐνόπλων αἱρετικῶν ὄρμοῦν μὲ φωνές, ἀπειλὲς καὶ ὕβρεις, λιθοβολώντας τὸ ἐκκλησίασμα. Μερικοὶ πληγώνονται. Ὁ ἵδιος ὁ ἄγιος Γρηγόριος τραυματίζεται ἀπὸ λιθάρι ποὺ βέβηλο χέρι τοῦ ἔριξε. Τὸ αἷμα τὸν περιλούει, ἀλλὰ δὲν κινεῖται. Ἄν ἀφίσει τὴν θέση του καὶ φύγει, ὁ λαὸς θὰ σκορπίσει ἀλαφιασμένος. Μένει ἥρεμος καὶ ἀπτόπτος καὶ συνεχίζει τὴν ἐκτέλεση τοῦ Ἱεροῦ του καθήκοντος.

Γράφει μετὰ τὰ τρομερὰ συμβάντα στὸν Ἐπίσκοπο Τυάνων Θεόδωρο: «Ποιὸς μπορεῖ ν’ ἀμφισβητήσει ὅτι τὰ γεγονότα τοῦ Μ. Σαββάτου ἦταν

περισσότερο ἀπὸ φοβερά; Τὰ θυσιαστήρια τοῦ Θεοῦ ὑβρίστηκαν. Τὰ θεῖα μυστήρια σκορπίστηκαν. Καὶ ἐμεῖς μέναμε ἀτάραχοι στὸ κέντρο ὅλων αὐτῶν τῶν ἐκτρόπων καὶ ἐκείνων ποὺ λιθοβολοῦσαν. Καὶ μόνο ὅπλο καὶ φάρμακο κατὰ τῶν λιθασμῶν εἴχαμε τὶς προσευχές μας...». Καὶ προσθέτει συμπεραίνοντας: «Τὸ πιὸ μεγάλο εἶναι ἡ μακροθυμία καὶ τὸ νὰ δινουμε στοὺς πολλοὺς ἀπὸ τοὺς ὅποίους πάσχουμε τὸ ὑπόδειγμα τῆς μακροθυμίας... Νομίζουμε πὼς εἶναι μεγάλο πράγμα ἡ δικαία τιμωρία τῶν ἐνόχων. Καὶ συμφωνῶ ὅτι εἶναι μεγάλο, διότι καὶ αὐτὸς εἶναι χρήσιμο στὴν διόρθωση τῶν ἄλλων. Άλλὰ πολὺ μεγαλύτερο καὶ θεϊκότερο εἶναι τὸ νὰ καρτεροῦν καὶ ὑπομένουν οἱ πάσχοντες. Ἐκεῖνο, ἡ τιμωρία, κλείνει τὸ στόμα τῆς κακίας, αὐτό, ἡ ἀνοχή, τοὺς πείθει νὰ εἶναι χρηστοί».

Ὑπέροχα λόγια ἡγέτη, ποὺ ξέρει καὶ τῆς ποινῆς τὸ ὡφέλιμο καὶ ἐφαρμόζει τῆς ἀνοχῆς καὶ μακροθυμίας τὸ μεγαλειῶδες!

Δὲν φωτίζει μὲ τὸ λαμπρό του παράδειγμα ὁ ἄγιος Γρηγόριος μόνο τῆς ἀνοχῆς τὸν δρόμο. Καὶ τῆς γνήσιας ταπεινοσύνης μᾶς δείχνει τὸ μονοπάτι.

Ἀνέβηκε στὸν θρόνο τῆς Κωνσταντινουπόλεως μὲ ἐκλογή, στὴν ὁποία πῆρε μέρος ὅλη ἡ Ιεραρχία τῆς Ἀνατολῆς. Μὲ τὴν ἀρετὴν καὶ τοὺς ἀγῶνες του ἐναντίον τῶν αἱρετικῶν κατέκτησε τὸν σεβασμὸ καὶ τὴν ἀγάπη τοῦ λαοῦ. Ὁ αὐτοκράτορας τὸν ἐκτιμοῦσε βαθιά. Ἄλλ’ ὅταν μικρόψυχοι ἀνθρωποί τὸν πολέμησαν μὲ ποταπὰ μέσα, ὁ Γρηγόριος, γιὰ τὴν εἰρήνην τῆς Ἑκκλησίας, ὑπεχώρησε, παραιτήθηκε, ἔφυγε ἀπὸ τὴν Βασιλεύουσα, γύρισε στὴν Ναζιανζό, ὅπου ἀνέλαβε τὴν διαποίμανση τῆς ἐπισκοπῆς της. Καὶ στὴν πράξη αὐτὴ φαίνεται ἡ μεγάλη του πνευματικότητα. Δὲν θεωρεῖ καθόλου ὑποτιμητικὸ ἀπὸ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως νὰ γίνει ἐπίσκοπος Ναζιανζοῦ. Τὴν ἴδια γραμμὴ ἀκολούθησε σ’ ὅλη του τὴν ζωή. Στὴν θέση τοῦ «ἐγώ» εἶχε ἔνα σύνθημα: «Ολα γιὰ τὴν δόξα τοῦ Θεοῦ, ὅλα στὴν ὑπηρεσία τῆς Ἑκκλησίας.

Ἡταν ὁ μορφωμένος, ἀλλὰ καὶ βαθιὰ καλλιεργημένος Ἱεράρχης. Στὸν πρῶτο του «Θεολογικὸ» λόγο ὑπάρχει ἡ ὑπέροχη φράση: «Μνημονευτέον Θεοῦ μᾶλλον ἡ ἀναπνευστέον».

Τόσο ἡ καρδιά του καὶ τὸ πνεῦμα του ζοῦσε καὶ ἀνέπνεε τὸν ζωογόνο ἀέρα τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ!

Σ’ ὅλα του τὰ ἔργα, στὰ συγγράμματά του καὶ στοὺς λόγους του, μὰ περισσότερο στὰ ποιήματά του νιώθουμε τὴν ἀκλόνητη πίστη του στὸν τριαδικὸ Θεό, τὴν ἀφοσίωση στὸν Χριστό, τὸ πνεῦμα τῆς ἀπαρνήσεως κάθε κοσμικοῦ ἀγαθοῦ, τὴν ἀγάπη του στὴν προσευχὴν καὶ στὴν ἐσωτερικὴν ζωήν.

«Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ,  
βλέπει ὁ Ἰωάννης τὸν  
Ἰησοῦν ἐρχόμενον πρὸς  
αὐτὸν καὶ λέγει· ἵδε  
ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ ὁ  
αἵρων τὴν ἀμαρτίαν τοῦ κόσμου. οὗτός ἐστι  
περὶ οὗ ἐγὼ εἶπον· ὅπιστα μου ἔρχεται ἀνὴρ  
ὅς ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου  
ἡν. κάγὼ οὐκ ἥδειν αὐτόν, ἀλλ’ ἵνα φανερωθῇ  
τῷ Ἰσραὴλ, διὰ τοῦτο ἥλθον ἐγὼ ἐν τῷ ὄντι  
βαπτίζων. καὶ ἐμαρτύρησεν Ἰωάννης λέγων

**ΚΥΡΙΑΚΗ 7 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ  
ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ**  
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Πράξ. 10' 1-8  
**ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ιωάν. α' 29-34**

ὅτι τεθέαμαι τὸ Πνεῦμα  
καταβαῖνον ὡς περι-  
στερὰν ἐξ οὐρανοῦ, καὶ  
ἔμεινεν ἐπ’ αὐτόν. κάγὼ  
οὐκ ἥδειν αὐτόν, ἀλλ’ ὁ πέμψας με βαπτίζειν  
ἐν ὄντι, ἐκεῖνός μοι εἶπεν· ἐφ’ ὃν ἂν ἤδης τὸ  
Πνεῦμα καταβαῖνον καὶ μένον ἐπ’ αὐτόν, οὗτός  
ἐστιν ὁ βαπτίζων ἐν Πνεύματι Ἅγιῳ. κάγὼ  
ἔώρακα καὶ μεμαρτύρηκα ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ  
υἱός τοῦ Θεοῦ».

## ΑΤΕΝΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΙΗΣΟΥ

«Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ...» (Ιωάν. α' 29)

Ο ἀσκητὴς καὶ προφήτης, ὁ Πρόδρομος Ἰωάννης, βλέπει τὸν Ἰησοῦν. Τὸν βλέπουν ταυτόχρονα καὶ οἱ γύρω του. Μὰ ἐκεῖνοι μένουν στὴν ἀνθρώπινη ἐμφάνιση. Ἀντικρύζουν τὸ πρόσωπο. Καὶ δὲν προκαλεῖται μέσα τους καμμία ἴδιαίτερη ἐντύπωση. Ο Ἰωάννης, φωτισμένος καὶ διδαγμένος ἀπὸ τὸ Θεό, εἰσδύει στὸ μυστήριο. Διακρίνει τὸν Θεάνθρωπο. Αἰσθάνεται τὴν παρουσία τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ποὺ σὰν ἀμνὸς προχωρεῖ στὸ Σταυρό, γιὰ νὰ λυτρώσει τὸ ἀνθρώπινο γένος. Καὶ τὸ φωνάζει: Νά, μπροστά μας εἶναι ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, τὸ ἱερὸ καὶ ἄμωμο σφάγιο.

Ἄς δανεισθοῦμε γιὰ λίγο τὰ μάτια τοῦ Ἰωάννη, γιὰ νὰ κοιτάξουμε τὸν Ἰησοῦ.

\*\*\*

### Τί σημαίνει ἀμαρτία;

Ο Ἰησοῦς εἶναι ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ. Τότε, ποὺ ὁ Ἰωάννης ἔδινε αὐτὴν τὴν μαρτυρία, ὁ λόγος του ἦταν μιὰ προφητεία. Σήμερα εἶναι μιὰ πραγματικότητα. Ο Λυτρωτὴς ἔχει πιὰ θυσιασθεῖ. Εἶναι τὸ «ἀρνίον τὸ ἐσφαγμένον» (Ἀποκ. ε' 12) γιὰ τὴν ἀπολύτρωσή μας.

Ἄς τὸν φέρουμε λίγο μὲ τὴν σκέψη μπροστά μας. Διατηρεῖ ἀκέραια τὰ στίγματα τοῦ πάθους. Τὸ αἷμα τὸν λούζει. Τὸ ἀγνὸ πορφυρό του αἷμα. Οἱ κόκκινες λωρίδες λάμπουν. Καὶ μὲ τὴν λάμψη τους μᾶς μιλοῦν. Μᾶς λένε πόσο στοιχίζει τὸ κάθε μας παράπτωμα, ἢ ὅποιαδήποτε ἀμαρτία.

Συχνὰ κάνουμε στὸν ἑαυτό μας μιὰ συγκατάβασην. Τοῦ δίνουμε πιστοποιητικὸ ἀμνηστείας. Ἀμαρτήσαμε, καὶ λέμε. Ἄλλὰ τί εἶναι ἡ ἀμαρτία; Δὲν εἶναι κάτι σοβαρό. Εἶναι ἔνα λάθος. Ενα μικρότερο ἢ μεγαλύτερο γλίστρημα στὸ δρόμο σου, ποὺ μπορεῖς εὔκολα νὰ τὸ ἐπανορθώσεις, σπικώνοντας τὸ πόδι καὶ προχωρῶντας.

“Οχι, δέν εἶναι ἔτσι. Ή ἐπιπόλαια αὐτὴν ἀντίληψη δὲν ἐκφράζει τὴν πραγματικότητα. Δὲν εἶναι ἰκανὴ νὰ σταθμίσει τὴν σοβαρότητα τοῦ κάθε μας παραπτώματος. Μόνο ἀποτελεῖ μιὰ εὔκολη δικαιολογία.” Ενα κατάπλασμα στὴν πληγωμένη μας ψυχή.

Τὴν πραγματικότητα μᾶς τὴν ἀποκαλύπτει τὸ ἐσφαγμένο ἀρνίο, ὁ Ἰησοῦς. «Οὗτος τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν φέρει καὶ περὶ ἡμῶν ὁδυνᾶται» (Ησ. νγ' 4).

Τὸ καθένα ἀπὸ τὰ ἀμαρτήματά μας εἶναι κάτι τὸ φοβερό. Γιὰ νὰ ἐξαφανισθεῖ ἀπὸ τὸ βιβλίο τῆς ψυχῆς μας καὶ ἀπὸ τὸ βιβλίο τοῦ οὐρανοῦ, χρειάσθηκε νὰ γίνει κάτι μεγάλο. Νὰ ματώσουν οἱ παλάμες καὶ ἡ πλευρὰ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ ν' ἀφήσει τὴν πνοή του ἐπάνω στὸ Σταυρό.

Ἄτενίζοντάς τον μποροῦμε νὰ συλλάβουμε τὴν σο-

βαρότητα τοῦ θέματος. Βλέποντας τὶς όλοπόρφυρες σταγόνες νοιώθουμε τὴν ἀνάγκη νὰ ποῦμε: «Χριστέ μου, Χριστέ μου, συγχώρεσέ με. Κι ἐγὼ ποτὲ πιὰ δὲν θὰ κάνω νὰ τρέξει καινούριο αἷμα ἀπὸ τὶς πληγές σου μὲ νέα μου παραπτώματα».

\*\*\*

### ‘Η ἐνταση τῆς θείας ἀγάπης.

Ο Ἰησοῦς εἶναι ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ.

Κοιτάξτε τὸν γιὰ μιὰ ἀκόμη φορά. Ετσι μπορεῖτε νὰ σκεφθεῖτε πόσο στοιχίζει ἡ ἀμαρτία, ἀλλὰ καὶ νοιώθετε μιὰ πλημμύρα ἀγάπης, θεϊκῆς ἀγάπης, νὰ σᾶς τυλίγει. Ο ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, μὲ τὴν παρουσία του, μᾶς κάνει αἰσθητὴ τὴν ἀπέραντη θεία ἀγάπη. Ἀντικρύζοντάς τον δοκιμάζουμε τὸ ρῆγος, ποὺ δοκίμασε ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ὅταν ἔλεγε: «Ἐτι ἀμαρτωλῶν ὅντων ἡμῶν Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανε» (Ρωμ. ε' 8).

Τὴν θυσία του δὲν τὴν ἐπέβαλε καμιὰ ἀνάγκη, καμιὰ ὑποχρέωσή του. Τὴν ἐνέπνευσε ἡ ἀγάπη. Ντύθηκε τὸν πορφυρό, αἱμάτινο χιτώνα, γιατὶ ἀγαποῦσε καὶ ἀγαπάει μὲ μιὰ ἀπέραντη ἀγάπη τὸν καθένα ἀπὸ μᾶς. Μὲ μιὰ ἀγάπη καθαρὴ καὶ ἀγνή. Έλεύθερη ἀπὸ ὅποιαδήποτε ἴδιοτέλεια κι’ ἀπὸ πλάγιο σκοπό.

Δὲν ἔχουμε ἀντίστοιχο περιστατικὸ στὴ γῆ, γιὰ νὰ τὸ χρησιμοποιήσουμε σὰν παράδειγμα, σὰν μιὰ εἰκόνα, ποὺ θὰ μᾶς βοηθοῦσε νὰ πλησιάσουμε μὲ τὴν σκέψη καὶ νὰ ἐρμηνεύσουμε τὴν θεϊκὴ ἀγάπη. Γι’ αὐτὸ καὶ δὲν ἀγγίζεται μὲ τὸ λογικὸ καὶ δὲν περιγράφεται μὲ τὸν προφορικὸ λόγο ἢ τὴν πέννα. Μόνο τὸ στοχαστικὸ ἀντίκρυσμα τῶν πληγῶν του καὶ τοῦ αίματός του μᾶς βοηθάει νὰ τὴν ζήσουμε μὲ τὴν καρδιά. Νὰ αἰσθανθοῦμε στὸν πιὸ δυνατὸ βαθμὸ τὴν συγκίνησην, τὸ δέος, τὴν γλυκειὰ θαλπωρὴ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ. Κι’ αὐθόρυπτα στὰ χείλη θὰ ‘ρθοῦν ἢ ἐκφραστὴν εὐχαριστίας κι’ οἱ λόγοι τῆς εὐγνωμοσύνης.

\*\*\*

Άδελφοί μου, δὲν εἶναι χωρὶς λόγο τὸ ὅτι ἀπὸ τὶς πρῶτες στιγμὲς τῆς δημόσιας ζωῆς τοῦ Κυρίου ὁ Πρόδρομος ἐπισημαίνει τὸ μεγάλο σκοπό, τὴν θυσία, καὶ βλέπει μὲ τὰ προφητικά του μάτια τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ σὰν ἀμνὸ σφαγιαζόμενο. Θέλει νὰ μᾶς μάθει νὰ βλέπουμε κι’ ἐμεῖς μὲ τὸν ἕδιο τρόπο τὸ μεγάλο μας ἀρχηγό. Καὶ μὲ τὸν τρόπο αὐτό: νὰ φεύγουμε μακριὰ ἀπὸ τὴν ἀμαρτία.

Νὰ χαιρόμαστε τὴν θεϊκὴ ἀγάπη. Νὰ ἀπολαμβάνουμε δηλαδὴ στὸ ἀκέραιο τὰ μεγάλα δῶρα τοῦ Λυτρωτῆ μας Ιησοῦ.

«Άκούσας ὁ Ἰησοῦς  
ὅτι Ἰωάννης παρεδόθη,  
ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, καὶ καταλιπὼν  
τὴν Ναζαρὲτ ἐλθὼν  
κατώκησεν εἰς Καπερναούμ τὴν παραθαλασσίαν  
ἐν ὄριοις Ζαβουλῶν καὶ Νεφθαλείμ, ἵνα πληρωθῇ  
τὸ ρηθὲν διὰ Ἡσαῖου τοῦ προφήτου λέγοντος  
γῆ Ζαβουλῶν καὶ γῆ Νεφθαλείμ, ὁδὸν θαλάσσης,

**ΚΥΡΙΑΚΗ 14 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ**  
**ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΩΤΑ**  
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ἐφεσ. δ' 7 - 13  
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ματθ. δ' 12 - 17

πέραν τοῦ Ἰορδάνου,  
Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν,  
ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν  
σκότει εἶδε φῶς μέγα  
καὶ τοῖς καθημένοις ἐν

χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς.  
Ἄπὸ τότε ἥρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρύσσειν καὶ λέγειν·  
μετανοεῖτε· ἥγγικε γάρ ή βασιλεία τῶν οὐρανῶν».

## ΦΩΣ ΜΕΓΑ

«Ο λαὸς ὁ καθήμενος ἐν σκότει εἶδε φῶς μέγα».

ΔΥΣΚΟΛΗ ἡ περιγραφή. «Ο, τι χρώματα κι ἄν  
χρησιμοποιίσει κανεὶς δὲν θὰ μπορέσει νὰ ζω-  
γραφίσει τὴν ψυχικὴν νέκρα στὴν ὅποια βρισκόταν  
τότε ὁ κόσμος, παρ’ ὅλα τὰ λίγα φῶτα ποὺ θαμπό-  
φεγγαν. Σκοτάδι σκέπαζε τὴν γῆν. Καὶ ὁ ἄνθρωπος  
ζοῦσε δεσμώτης μέσα στὰ σκοτάδια τῆς ἄγνοιας,  
τῆς δεισιδαιμονίας, τῆς εἰδωλολατρίας. Πουθενὰ  
φῶς. Ἡ ἀλήθεια διέφευγε ἀπὸ τοὺς ἄνθρωπους.  
Καὶ αὐτοὶ οἱ λαοὶ ποὺ εἶχαν παρουσιάσει κάποια  
πρόοδο, βρίσκονταν σὲ κατάπτωση.

### A) Τὸ μεγάλο φῶς.

Μέσα στὴν ἐφιαλτικὴν ἐκείνην νύχτα, ἔλαμψε  
«φῶς μέγα». Ἀνέτειλε ὁ Ἡλιος τῆς Ἀλήθειας, τῆς  
Δικαιοσύνης. Τὸ Φῶς, ποὺ διέλυσε τὰ σκοτάδια  
καὶ ἔδωσε σὲ ἄτομα καὶ λαοὺς τὸν δείκτη τῆς ζωῆς.

Γι’ αὐτό, γεμάτος ἐνθουσιασμὸς καὶ βαθιὰ συ-  
γκίνηση ὁ Προφήτης φωνάζει: «Ο λαὸς ὁ καθή-  
μενος ἐν σκότει εἶδε φῶς μέγα». Δὲν εἶναι ὁ  
Κύριος ἔνα ὅποιοδήποτε φῶς γιὰ τὸν κόσμο. Φῶτα  
ἄνθρωπινα εἶχαν προβάλει διὰ μέσου τῶν αἰώνων  
πολλὰ στὸν ὄριζοντα τῆς ἀνθρωπότητας. Ἄλλα ὅλα  
αὐτὰ τὰ φῶτα, τὰ συστήματα, οἱ φιλοσοφίες, παρὰ  
τὶς μεγάλες καὶ πομπώδεις ὑποσχέσεις τους, στὴν  
πραγματικότητα ἦταν «φῶτα, χίλια φῶτα, μὰ δὲν ἦτα-  
νε τὸ Φῶς». Ήταν σταγόνες, μὰ δὲν ἦταν ἡ Πηγή.  
Δὲν ἦταν Ἐκεῖνος ποὺ ξεδιψάει τὸν ἄνθρωπο, τὸν  
ἀναμορφώνει, τὸν λυτρώνει καὶ τὸν μεταμορφώνει  
σὲ νέον ἄνθρωπο.

Ο Κύριος ὅμως εἶναι «φῶς μέγα». Τὸ μοναδικὸ  
φῶς. Ή μόνη Ἀλήθεια. Εἶναι ὁ Θεός. «Ο Θεὸς φῶς  
ἐστι καὶ σκοτία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν οὐδεμία»  
(Α΄ Ἰω. α΄ 5), διακρύττει ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης.  
Καὶ εἴκοσι αἰῶνες τώρα φωτίσει τὸν ἄνθρωπο, ἀνα-  
μόρφωσε ἄτομα καὶ λαούς.

### B) Καὶ σήμερα φῶς.

Ο Κύριος δὲν εἶναι «φῶς μέγα» μόνο γιὰ τὸ  
παρελθόν. Κάθε ἐποχὴ ἔχει ἀνάγκη αὐτοῦ τοῦ θείου  
φωτός. Καὶ ἡ δική μας ἐποχὴ ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ τὴν  
θεία Του ἀκτινοβολία. Κι ἄς εἶναι ἐποχὴ ἀναπτύξεως  
τῆς ἐπιστήμης, τῆς τεχνικῆς προόδου καὶ τῶν δια-  
στημικῶν κατακτήσεων. Εἶναι καὶ σήμερα τὸ φῶς  
ποὺ φωτίζει καὶ καθοδηγεῖ τὸν σύγχρονο ἄνθρωπο  
στὴν ζωήν του. Μὲ βασικὴν ὅμως προϋπόθεσην νὰ μὴν  
κλείσει ὁ ἄνθρωπος τὰ μάτια του, νὰ μὴν ἀρνεῖται

τὸ φῶς.

Γιατὶ συμβαίνει συχνὰ αὐτό. Καὶ ὁ λόγος, «**ἢν γὰρ πονηρὰ αὐτῶν τὰ ἔργα. Πᾶς γὰρ ὁ φαῦλα πράσσων μισεῖ τὸ φῶς καὶ οὐκ ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα μὴ ἐλεγχθῇ τὰ ἔργα αὐτοῦ**», ὅπως βεβαιώνει ὁ Ἱερὸς Εὐαγγελιστὴς (Ιω. γ΄ 20). Ο ἄνθρωπος ποὺ ζεῖ στὴν ἀμαρτία, στὴν παρανομία, στὴ φαυλότητα, στὴν ἀπάτη, ποὺ θησαυρίζει μὲ  
ἀδικίες ἢ καταπατεῖ τὴν τιμὴν τοῦ συνανθρώπου του, εἶναι φυσικὸ νὰ μὴ θέλει τὸ φῶς. Γιατὶ τὸ φῶς θὰ ἀποκαλύψει τὶς φαυλότητές του. Ετσι φθάνει νὰ ἀρνεῖται τὸν Χριστὸ μὲ τὴν δικαιολογία πώς εἶναι προοδευμένος, συγχρονισμένος, φωτισμένος καὶ δὲν ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ ἄλλα φῶτα.

Καὶ φθάνει σ’ αὐτὸ ποὺ ἀναφέρει ὁ θεόπνευστος λόγος: Ό ἄρχοντας τοῦ σκότους «**τετύφλωκεν αὐτῶν τοὺς ὄφθαλμοὺς καὶ πεπώρωκεν αὐτῶν τὴν καρδίαν, ἵνα μὴ ἴδωσι τοῖς ὄφθαλμοῖς καὶ νοίσωσι τῇ καρδίᾳ**» (Ιω. ιβ΄ 40). Γίνονται ἔτσι τυφλὰ ὅργανά του. Πολεμοῦν τὸ «φῶς» μόνο καὶ μόνο ἐπειδὴ εἶναι τὸ φῶς!

### G) Ό Χριστός, τὸ μοναδικὸ φῶς.

Ἄλλα ὅσο κι ἄν τὸ πολεμοῦν, ὁ Κύριος θὰ παρα-  
μένει «φῶς» γιὰ κάθε ἐποχή, γιὰ κάθε ἄνθρωπο,  
γιὰ κάθε οἰκογένεια, γιὰ κάθε κοινωνία. Θὰ εἶναι  
«φῶς μέγα», ποὺ ἀποκαλύπτει τὸ ἀληθινὸ νόμα  
τῆς ζωῆς, ποὺ δίνει κατευθύνσεις καὶ τονώνει τὸν  
ἄνθρωπο στὸν ἀγώνα τῆς ζωῆς. Μὲ τὴν προϋπόθε-  
σην ὅμως νὰ προσφέρουμε ἐμεῖς τὴν πίστη καὶ τὴν  
ἀφοσίωσή μας πρὸς τὸ Φῶς.

Καὶ ἡ πίστη μας αὐτή, θὰ μεταφράζεται σὲ ἀγώνα  
ποὺ πρέπει νὰ κάνουν ὅλοι ὅσοι ἔχουν τὸν τιμπτικὸ  
τίτλο: «**υἱοὶ φωτός**». Πρῶτα αὐτοὶ νὰ καλλιεργοῦν  
τὸν ἑαυτό τους γιὰ νὰ εἶναι φωτεινοὶ καὶ ταυτόχρο-  
να νὰ εἶναι ἔτοιμοι νὰ ἀναλάβουν ἀγώνες καὶ νὰ  
ύποστοῦν θυσίες γι’ αὐτὸ τὸ φῶς. Γιατί, τὸ ἀληθινὸ  
καὶ ζωογόνο φῶς γιὰ νὰ ἐπικρατήσει στὸν κόσμο,  
νὰ τὸν φωτίσει, νὰ τὸν ἔξαγιάσει, ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ  
ἀγωνιστές.

Τέτοιους μᾶς θέλει ὅλους ὁ Χριστός. Διαφο-  
ρετικά, ὅταν ὅσοι καλοῦνται «**υἱοὶ φωτός**» δὲν  
εἶναι ἀγωνιστές γιὰ τὴν διάδοση τῆς ἀλήθειας, τὴν  
ἐπικράτησην τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἀρετῆς, τότε ποιοὶ  
ἄλλοι θὰ πρέπει νὰ ἀναλάβουν αὐτὴν τὴν μεγάλην καὶ  
τιμπτικὴν ἀποστολήν;

# ΔΙΑΛΟΓΟΣ μὲ τοὺς ἀναγνῶστες μας

## «Οπιον τοῦ λαοῦ!»

«Πολέμησαν μὲ πάθος τὴν θρησκείαν ἢ μᾶλλον τὸν Χριστιανισμό. Τὸν θεώρησαν σὰν «ὅπιο τοῦ λαοῦ». Ή προπαγάνδα ἔδωσε καὶ πῆρε.» Εγίνε σύνθημα γιὰ νὰ κατακτήσει τὶς πλατιὲς μάζες τοῦ λαοῦ. «Ελαβε παγκόσμιες διαστάσεις ἢ διαστρεβλωτικὴ τακτικὴ κατὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τῶν ἀξιῶν του. Ό Χριστιανισμὸς ἀπέτυχε, φώναζαν. Δὲν βγάζει τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὴν ἀθλιότητά τους. Τοὺς βυθίζει σ' αὐτήν. Τοὺς ἀλλοτριώνει. Ό ρόλος τῆς θρησκείας ἀντὶ νὰ εἴναι δραστικός, εἴναι παθητικός καὶ ἀποκοιμιστικός. Τῆς ἀρκεῖ νὰ προσφέρει στὸν δυστυχισμένο ἄνθρωπο ἔνα ἡρεμιστικὸν ἢ μᾶλλον ἔνα ναρκωτικό, γιὰ νὰ τὸν ἀποκοιμίζει. Νὰ γιατί ἡ θρησκεία εἴναι τὸ ὅπιο τοῦ λαοῦ».

Κατηγόρησαν, λοιπόν, τὴν θρησκείαν σὰν ὅπιο τοῦ λαοῦ. Καὶ τὸ μόνο ποὺ πέτυχαν εἴναι νὰ κάνουν τὸ ὅπιο θρησκεία τοῦ λαοῦ. Διότι, ἃς μὴ ξεγελιόμαστε, δὲν καταλίγει κανεὶς στὰ ναρκωτικὰ τυχαῖα. Δὲν αἰχμαλωτίζεται σὲ αὐτὰ ἀν δὲν εἴναι πρόθυμος νὰ φορέσει ἀλυσίδες. Καὶ πρέπει νὰ ὑπάρξουν οἱ προϋποθέσεις γιὰ τὰ δεσμά. Νὰ ὑπάρχει τὸ ἐσωτερικὸ κενό, τὸ βαθὺ ἀνικανοποίητο τῆς ψυχῆς ποὺ ἀναζητεῖ τὰ ἀπατηλὰ ὑποκατάστατα. Νὰ ὑπάρχει ἡ ἀπουσία σκοποῦ τῆς ζωῆς καὶ ὑπαρξης. Αὐτὴν ποὺ προσφέρει ὁ Χριστὸς ἄφθονη, ἀφοῦ ἥλθε «**ίνα ζωὴν ἔχωσι καὶ περισσὸν ἔχωσι**» (Ιωάν. 1' 10). Καὶ αὐτὸ τὸ κενό, οἱ χωρὶς σκοπό, προσπαθοῦν μάταια νὰ τὸ γεμίσουν μὲ τὰ παραισθησιογόνα. «Ομως τὸ ἄδειασμα τῆς ψυχῆς, τὸ κενὸ τοῦ χαμένου παραδείσου, δὲν ἀναπληρώνεται ἀπὸ τοὺς τεχνητοὺς καὶ ψεύτικους παραδείσους. Χρειάζεται νὰ προχωρήσουμε ἀπὸ τοὺς καρποὺς στὴ ρίζα, γιὰ νὰ ἀνακαλύψουμε τὴν γενεσιουργὸ αἰτία τῆς τραγωδίας τῶν ναρκωτικῶν.

Πολὺ σωστὰ διατυπώθηκε, πῶς «εἴναι ἀφέλεια νὰ νομίζουμε ὅτι ὁ πραγματικὸς ἀγωγὸς τῆς διακίνησης καὶ τῆς χρήσης τῶν ναρκωτικῶν εἴναι ὁ ἐμπόρος τοῦ θανάτου. Πραγματικὸς ἀγωγὸς εἴναι ἡ ψυχὴ ποὺ νεκρώθηκε μπροστὰ στὸν τρόμο τοῦ πνευματικοῦ κενοῦ. Δὲν διακινεῖται κανένα ἐμπόρευμα θανάτου, ἀν δὲν ἔχασφαλιστεῖ προηγουμένως τὸ «σωσίβιο» ἀλλοθι τοῦ ἐκμηδενισμοῦ τῆς ψυχῆς. Η πραγματικότητά μας εἴναι ἡ ἀπεξάρτηση ἀπὸ τὸ πνεῦμα. Αὐτὸ εἴναι τὸ δραστικότερο ναρκωτικό. Καὶ τὸ πνεῦμα εἴναι πίστη ἀναγωγῆς στὸ κάπι. Τὸ κενὸ εἴναι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀναγωγῆς στὸ μηδέν. Ό ἔωσφορισμὸς ἀδειάζει τὴν ψυχὴ ἀπὸ τοὺς λόγους τῆς ὑπαρξῆς της. Καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ νέου εἴναι ἡ πὶ ἀπόλυτα προσηλωμένη στὴν ἀνάγκη τοῦ **«λόγου διδόναι**». Χωρὶς τὴν λογοδοσία τῆς πίστης, ἀντὶ ρωμαλέα νὰ συντρίβει καὶ νὰ καταργεῖ τὰ ἐμπόδια ποὺ φράζουν τὸ δρόμο τῆς πνευματικῆς ἐλευθερίας της, αὐτοσυντρίβει καὶ αὐτοκαταργεῖται» (Τ. Λιγνάδης).

Καὶ συνεχίζει μὲ μιὰ ρεαλιστικὴ ἐπισήμανση τῶν πραγματικῶν ἐνόχων:

«Ἄν θέλουμε σώνει καὶ καλὰ ἐνόχους, ἃς τοὺς ἀναζητήσουμε στοὺς ἐμπόρους τῶν ἰδεῶν. Στὰ ναρκωτικὰ ἐμπορεύματα τοῦ τρόπου ζωῆς, στὸ εἶδος τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν, στὴ λαγνεία τοῦ ἀτομισμοῦ, στὴ θέωση τῆς αὐτολατρίας, στὴν ἀνήμπορη λογική μας, στὸ νανάγιο τῆς πανουργίας μας. Τὸν ἐνοχο δὲν πρόκειται νὰ τὸν βροῦμε, ἀν δὲν ἀνακαλύψουμε τὴν ταυτοπροσωπία μας μὲ τὴν ἐνοχή. Τὰ ναρκωτικὰ εἶναι ἡ φυσιολογικὴ ἐκδήλωση αὐτῆς τῆς ταυτοπροσωπίας. Εἶναι τὸ βοτάνι γιὰ τοὺς ΔΑΙΜΟΝΙΣΜΕΝΟΥΣ ποὺ ἐν ὀνόματι τῆς «προόδου» κάποτε ξεκινοῦν νὰ σώσουν τὸν κόσμο χωρὶς τὸ μαρτύριο τῆς Ἀγάπης καὶ ἔτσι τὸ ἀδιέξodo τοῦ μίσους τοὺς ὄδηγει μοιραίᾳ νὰ στρέψουν τὴν μάχη στὸν κόσμο ὡς ἀρνητὲς τῆς ζωῆς...»

Η ἀπουσία ἴδανικῶν, τὸ κενὸ τῆς ψυχῆς, χωρὶς τὴν ἀναγωγή της στὸν οὐρανό, χωρὶς ὑπερυλικές, μεταφυσικὲς ἀναζητήσεις, τὰ ναρκώνουν καὶ τὰ νεκρώνουν καὶ χωρὶς τὴν χρήση ναρκωτικῶν. Τὰ παραισθησιογόνα ἔρχονται ἀπλῶς νὰ δώσουν τὴν χαριστικὴ βολή. Νά, γιατί χρειάζεται ὅχι ἀπλῶς μιὰ προληπτικὴ φροντίδα γιὰ τὴν ἀποφυγὴ καὶ καπαπολέμηση τῶν ναρκωτικῶν, ἀλλὰ μιὰ γενικότερη θωράκιση μὲ τὶς χριστιανικὲς ἀξίες, τὴν σταθερὴ πίστη, τὴν ἀδιάφευστη ἐλπίδα, τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ. Χωρὶς τὰ παραισθησιογόνα τοῦ πνεύματος δὲν εύδοκιμοῦν καὶ τὰ ἄλλα ναρκωτικά. Καὶ τὰ παραισθησιογόνα αὐτὰ δὲν ἀντιμετωπίζονται καὶ δὲν ἔχουν δετερώνονται παρὰ μονάχα μὲ πνευματικὰ μέσα καὶ ἥθικὸ ἔξοπλισμό.

Ο Χριστὸς δὲν μᾶς ἀλλοτριώνει. Μᾶς λυτρώνει. Μᾶς βρῆκε ἀλλοτριωμένους ἀπὸ τὴν ἀμαρτία καὶ «**έρρυσατο ἡμᾶς ἐκ τῆς ἔξουσίας τοῦ σκότους καὶ μετέστησεν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ υἱοῦ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ, ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν, τὴν ἄφεσιν τῶν ἀμαρτιῶν**» (Κολασ. α' 13-14). Ο Θεὸς διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ μᾶς μετέφερε ἀπὸ τὴν ἔξουσία τοῦ σκότους στὸ βασίλειο τοῦ φωτός. Ἀπὸ τὰ ἔργα τῆς φθορᾶς στὴ δημιουργία τῆς ἀγάπης. Ἀπὸ τὴν πλάνη στὴν ἀλήθεια. Ἀπὸ τὴν ἀμαρτία στὴν ἀγιότητα. Ἀπὸ τὴν καταπίεση τῶν παθῶν στὴν πνευματικὴ ἐλευθερία. Ἀπὸ τὴν ἀθλιότητα στὴ χαρά. Ἀπὸ τὴ σκιὰ καὶ τὴ χώρα τοῦ θανάτου στὸ χῶρο τοῦ φωτὸς καὶ τῆς ζωῆς. Ό Χριστιανισμὸς δὲν εἴναι «ἡ θρησκεία τῶν σκλάβων» οὕτε «τὸ ὅπιο τοῦ λαοῦ». Εἴναι ἡ θρησκεία τῆς ἀγάπης. Καὶ μέσα σ' αὐτὸ τὸ βασίλειο τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἐλευθερίας δὲν ὑπάρχει χῶρος γιὰ ψευδαισθήσεις καὶ αὐτοπάτες. Δὲν ἔχει θέση ἡ φυγὴ καὶ τὸ κενό. Δὲν ὑπάρχει στέρηση, γιὰ νὰ ζητοῦνται ὑποκατάστατα. Υπάρχει πλήμμυρα χαρᾶς, ζωῆς, δημιουργίας. Υπάρχει ἀγώνας. Γι' αὐτὸ ὑπάρχει καὶ νίκη.

# «Νεφύδριόν ἐστι καὶ θᾶττον παρελεύσεται»

Τὸ ξέρουμε. Καὶ ὅμως τὸ ξεχνᾶμε στὴν πιὸ κρίσιμη στιγμή. Τότε ἀκριβῶς ποὺ ἔπρεπε νὰ τὸ θυμόμαστε. Οἱ δυσκολίες εἶναι ἀναπόφευκτες στὴν ζωὴν μας. Οἱ θλίψεις καὶ οἱ δοκιμασίες ὅπωσδήποτε θὰ μᾶς ἐπισκεφθοῦν. Ἡ ἀποτυχία δὲν θὰ δυσκολευθεῖ νὰ χτυπήσει τὴν πόρτα μας. Ἡ λιακάδα δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι μόνιμη κατάσταση. Θὰ ἔλθει καὶ ἡ συννεφιά. Θὰ ἔλθουν καὶ οἱ θύελλες. Θὰ μᾶς κτυπήσουν καὶ οἱ καταιγίδες. Τὴν χαρὰ θὰ τὴν διαδεχθεῖ ὁ πόνος. Τὰ γέλια θὰ τὰ ἀκολουθήσουν τὰ δάκρυα. Δὲν εἶχε ἄδικο ἐκεῖνος, ποὺ εἶπε, πῶς ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου μοιάζει μὲν ἐκκρεμὲς ἀνάμεσα σὲ χαμόγελα καὶ δάκρυα.

“Ολα αὐτὰ εἶναι μιὰ πραγματικότητα. Καὶ ὁ λογικὸς ἀνθρωπὸς τὴν γνωρίζει. Καὶ τὴν περιμένει ἀργὰ ἢ γρήγορα. Καὶ ἐτοιμάζεται νὰ τὴν ἀντιμετωπίσει, ὅταν τὸν ἐπισκεφθεῖ.” Ετσι δὲν αἰφνιδιάζεται, δὲν πανικοβάλλεται καὶ δὲν τὰ χάνει. Ἐφαρμόζει τὴν συμβουλὴν τοῦ Ἱεροῦ Ψαλμωδοῦ: «**Ητοιμάσθην καὶ οὐκ ἐταράχθην**». Ἐτοιμάστηκα, ἔξοπλίστηκα κι ἔτσι ὅταν μοῦ ἐπιτέθηκε ἡ δυσκολία, ἡ θλίψη, ὁ πειρασμός, τὸν ἀντιμετώπισα μὲν ἐπιτυχία.

Ἄλλὰ ἂν εἶναι πραγματικότητα, ὅτι τὴν χαρὰ τὴν διαδέχεται ὁ πόνος, εἶναι τὸ ἵδιο ἀλήθεια, πῶς τὸν πόνο τὸν διαδέχεται ἡ χαρά. Ἡ θλίψη δὲν εἶναι μόνιμη κατάσταση. Τὴν συννεφιὰ καὶ πάλι θὰ τὴν ἀκολουθήσει λιακάδα. Τὴν νύχτα, ὅσο σκοτεινὴ καὶ νὰ εἶναι, θὰ τὴν διαδεχθεῖ ἡ ἡμέρα. «**Νεφύδριόν ἐστι καὶ θᾶττον παρελεύσεται**», ἔλεγε ὁ Ἱερὸς Χρυσόστομος γιὰ τὶς ἀλλεπάλληλες θλίψεις καὶ δοκιμασίες, ποὺ ἀντιμετώπιζε στὴν πολυτάραχη ζωὴν του. Συννεφάκι εἶναι καὶ γρήγορα θὰ φύγει.

Καὶ ὅλα αὐτὰ δὲν συμβαίνουν μόνο, ἀς ποῦμε, στὴν καθημερινή, τὴν ύλικὴν ζωὴν. Συμβαίνουν καὶ στὸν καθημερινὸν πνευματικὸν μας ἀγῶνα. Ἐφόσον ἀγωνιζόμαστε εἶναι πολὺ πιθανὸν νὰ τραυματισθοῦμε. Ἐφόσον βρισκόμαστε στὸ πεδίο τῆς μάχης καὶ πολεμᾶμε μὲν ἰσχυρὸν ἀντίπαλο, εἶναι ἐπόμενο νὰ δεχθοῦμε πυρά, νὰ ὑποστοῦμε ἐλαφρὲς ἢ βαριές πληγές. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος μᾶς τὸ ὑπογραμμίζει, «**ὅτι οὐκ ἐστιν ἡμῖν ἡ πάλη πρὸς αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς ἔξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου, πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας ἐν τοῖς ἐπουρανίοις**» (Ἐφεσ. στ' 12).

Σ' ἔνα, λοιπόν, τέτοιο πολυμέτωπο ἀγῶνα οἱ πτώσεις δὲν εἶναι σπάνιες. Πολὺ περισσότερο ὅταν ξεθαρρεύει κανεὶς καὶ δὲν βρίσκεται σὲ ἐτοιμότητα, ἂν καὶ εἶναι σὲ ἐμπόλεμην κατάσταση. Πόσες φορὲς μᾶς πιάνει ὁ ἔχθρος στὸν ὑπνο! Ἀλλοτε ἀπὸ ἀμέλεια ἢ ἀδιαφορία ἢ αὐτοπεποίθηση ἔχουμε ἀφύλακτες τὶς πόρτες τῆς ψυχῆς μας καὶ ὁ Πονηρὸς ἔχει μοναδικὴν ἴκανότητα, γιὰ νὰ

τρυπώνει ἀπὸ κερκόπορτες καὶ νὰ πυρπολεῖ καὶ ἀπόρθητα ἀκόμα κάστρα.

«Οὐχ οὕτως ἡμεῖς σπουδάζομεν ὑπὲρ τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας, ὡς ἐκεῖνος ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας ἀπωλείας», παρατηρεῖ ὁ Χρυσόστομος. Εἶναι, ἀλήθεια, φοβερό, νὰ φροντίζουμε ἡμεῖς λιγότερο γιὰ τὴν σωτηρία μας ἀπὸ ὅσο ἐκεῖνος γιὰ τὴν καταστροφή μας. Νὰ ἀγρυπνάει ὁ τρομερὸς καὶ ὕπουλος ἔχθρος μας καὶ νὰ κοιμόμαστε ἡμεῖς. Νὰ ἔχουμε ἀτίμπτους θησαυροὺς καὶ νὰ μὴν παίρνουμε καμιὰ μέριμνα γιὰ τὴν φύλαξη τους. Νὰ τοὺς ἀφήνουμε στὴ διάθεση τῶν ἀδίστακτων ληστῶν.

Ἡ πτώση ἐπομένως μπορεῖ σὲ κάθε στιγμὴν νὰ ἔλθει. Καὶ τὸ τράνταγμα νὰ εἶναι ἰσχυρό. Ἔδω χρειάζεται ἰδιαίτερη προσοχή. Δηλαδὴ στὰ μετὰ τὴν πτώση. Ἡ ἀδιαφορία, ἡ πρὶν ἀπὸ τὴν πτώση, εἶναι δυνατὸν τῷρα νὰ μεταβληθεῖ σὲ πανικό. Ὁ κίνδυνος εἶναι πιὸ μεγάλος ἀπὸ τὴν ἀπελπισία, παρὰ ἀπὸ τὴν ἴδια τὴν πτώση. Χάσαμε ἔστω μιὰ μάχη. Τὸ ζήτημα εἶναι νὰ μὴν χάσουμε τὸν πόλεμο. Νὰ μὴν πετάξουμε τὰ ὅπλα καὶ τραποῦμε σὲ ἄτακτη φυγή.

Μὲ πόση σοφία τοποθετεῖ τὸ πρόβλημα αὐτὸν ὡς μεγάλος ἀγωνιστὴς τῶν πνευματικῶν στίβων καὶ βαθὺς γνώστης τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς καὶ ἀσυναγώνιστος στὴν πειστικότητά του, Χρυσόστομος. Τὰ ἐπιχειρήματά του εἶναι τόσο παραστατικά:

«Τί κάνονταν οἱ ἐμπόροι, ὅταν πέσονταν σὲ νανάγιο; Σταυρώνονταν τὰ χέρια καὶ ἐγκαταλείπονταν τὴν δουλειὰ τους;” Οχι. Καὶ πάλι ταξιδεύονταν καὶ ἐμπορεύονται. Καὶ ὅλα αὐτὰ μολονότι ἡ ζημιὰ δὲν προῆλθε ἀπὸ αὐτούς, ἀπὸ ἀμέλειά τους, ἀλλὰ ἀπὸ τοὺς ἀνέμους καὶ τὰ κύματα. Καὶ ἡμεῖς, ποὺ ἔχουμε τόσες ἐλπίδες γιὰ τὸ τέλος καὶ ξέρουμε καλά, ὅτι ἂν τὸ θέλοντας καὶ προσέχοντας οὕτε νανάγιο θὰ μᾶς συμβεῖ οὕτε καμιὰ ἄλλη ζημιὰ θὰ ὑποστοῦμε, ἡμεῖς, λοιπόν, θὰ σταματήσουμε καὶ θὰ σταυρώσουμε τὰ χέρια; Κάπι τέτοιο μοιάζει μὲ τὸν πυγμάχο, ποὺ ἀφήνει τὸν ἀντίπαλό του καὶ κτυπάει τὸν ἵδιο τὸν έαυτό του. Άλλὰ ἔνας τέτοιος ἀνθρωπὸς εἶναι στὰ καλά του;

«Γιὰ πές μου, συνεχίζει ὁ ἵδιος, τὰ κατάφερε ὁ διάβολος καὶ μᾶς ἔριξε κάτω. Θὰ μείνουμε ἐκεῖ;” Οχι. Πρέπει νὰ σηκωθοῦμε καὶ νὰ μὴν σερνόμαστε στὴ γῆ καὶ ὀδηγήσουμε τὸν έαυτό μας στὸν γκρεμό. Καὶ ἔτσι στὶς πληγές, ποὺ μᾶς προξένησε ἐκεῖνος, νὰ προσθέσουμε κι ἄλλες ἡμεῖς. Καὶ ὁ Δαβίδ ἔπεσε. Ἐμεινε ὅμως στὴν πτώση; Δὲν σηκώθηκε ἀμέσως καὶ συνέχισε καὶ πάλι τὸν ἀγῶνα του πρὸς τὸν ἔχθρο;».

Ἡ ἐλπίδα εἶναι τὸ ἀκαταμάχητο ὅπλο στὸν πνευματικὸν ἀγῶνα καὶ στὴν καθημερινή μας ζωὴν. Οχι φυσικὰ μιὰ γενικὴ καὶ ἀόριστη ἐλπίδα. Άλλὰ ἡ χριστιανικὴ ἐλπίδα, ποὺ στηρίζεται πάνω στὴ σταυρικὴ θυσία τοῦ Σωτῆρα Χριστοῦ, στὸν «**ἀρχηγὸν τῆς σωτηρίας**» (Ἐβρ. β' 10).

«Είσελθών ό Ιησοῦς διήρχετο τὴν Ἱεριχῶ· καὶ ίδού ἀνὴρ ὄνόματι καλούμενος Ζακχαῖος, καὶ αὐτὸς ἦν ἀρχιτελώνης, καὶ οὗτος ἦν πλούσιος, καὶ ἐζήτει ίδειν τὸν Ἰησοῦν τίς ἐστι, καὶ οὐκ ἤδυνατο ἀπὸ τοῦ ὅχλου, ὅτι τῇ ἡλικίᾳ μικρὸς ἦν. Καὶ προδραμών ἔμπροσθεν ἀνέβη ἐπὶ συκομορέαν, ἵνα ίδῃ αὐτὸν, ὅτι δι’ ἐκείνης ἥμελλε διέρχεσθαι. Καὶ ὡς ἤλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, ἀναβλέψας ὁ Ἰησοῦς εἶδεν αὐτὸν καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ζακχαῖε, σπεύσας κατάβηθι σήμερον γάρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μεῖναι. Καὶ σπεύσας κα-

## ΚΥΡΙΑΚΗ 21 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΙΕ΄ ΛΟΥΚΑ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Α΄ Τιμ. δ' 9-15  
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Λουκᾶ 1θ' 1-10

τέβη, καὶ ὑπεδέξατο αὐτὸν χαίρων. Καὶ ίδόντες πάντες διεγόγγυζον λέγοντες ὅτι παρὰ ἀμαρτωλῷ ἀνδρὶ εἰσῆλθε καταλῦσαι. Σταθεὶς

δὲ Ζακχαῖος εἶπε πρὸς τὸν Κύριον· ίδού τὰ ἡμίση τῶν ὑπαρχόντων μου, Κύριε, δίδωμι τοῖς πτωχοῖς, καὶ εἰ τινός τι ἐσυκοφάντησα, ἀποδίδωμι τετραπλοῦν. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ὅτι σήμερον σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο, καθότι καὶ αὐτὸς υἱὸς Ἀβραάμ ἐστιν. Ἡλθε γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός»..

## Η ΜΕΓΑΛΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΜΕ ΤΟΝ ΙΗΣΟΥ

«Ἐζήτει ίδειν τὸν Ἰησοῦν...»

ΚΑΘΕ ἀληθινὴ συνάντηση τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸν Χριστὸν εἶναι ἔνα μεγάλο γεγονός. Εἶναι ἔνα ξεκίνημα γιὰ μιὰ νέα ζωή, μιὰ νέα δημιουργία. Καὶ ἡ συνάντηση αὐτὴ γίνεται μὲ ἀμοιβαία κίνηση καὶ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ Θεανθρώπου. Ο λυτρωτὴς Κύριός μας καταδιώκει μὲ τὴν θεϊκὴν του ἀγάπην κάθε ἀνθρωπο συνεχῶς, φέρνοντάς του διάφορες εὔκαιριες. Καὶ ἀναζητεῖ τὸν κάθε ἀνθρωπο χωριστά. Γι’ αὐτὸν πῆγε στὴν Ἱεριχῶ νὰ ἀναζητήσει ἔνα ἀμαρτωλό, τὸν ἀρχιτελώνην Ζακχαῖο. **«Ἡλθε γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός».** Η σημερινὴ εὐαγγελικὴ περικοπὴ μᾶς ἔξιστορεῖ τὴν μεγάλη συνάντηση τοῦ Ζακχαίου μὲ τὸν Ἰησοῦν. Τὸ παράδειγμα τοῦ ἀρχιτελώνη, μᾶς διδάσκει ποιὲς εἶναι οἱ προϋποθέσεις γιὰ νὰ συναντήσουμε καὶ ἔμεῖς τὸν Ἰησοῦν.

### A. «Ἐζήτει ίδειν τὸν Ἰησοῦν».

Ἡ ἀναζήτηση τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἡ ἔξοδος ἀπὸ τὸ ἐγώ μας, εἶναι ἡ πρώτη προϋπόθεση. Ο Ζακχαῖος ἤθελε μὲ πόθο ἰερὸν νὰ δεῖ τὸν Ἰησοῦν. Νὰ τὸν συναντήσει. Ἡταν πλούσιος καὶ εἶχε μεγάλη κοινωνικὴ θέσην. Ὁμως ἡ ψυχή του ἤταν ἄδεια καὶ ἀνικανοποίητη ἀπὸ ὅλα αὐτά. Ἀναζητᾶ λοιπὸν μὲ ὅλη του τὸν καρδιὰ λυτρωτή, τὸ πρόσωπο τοῦ Μεσσία. Θέλει νὰ τὸν ἀκούσει. Νὰ τὸν συναντήσει ἀπὸ κοντά. Καὶ αὐτὴν ἡ πνευματικὴ δίψα τὸν κάνει νὰ βγεῖ ἀπὸ τὸ ἐγώ του, ἀπὸ τὸ σπίτι του. Τρέχει καὶ σκαρφαλώνει στὴ συκομορέα. Καὶ τὸ κάνει αὐτό, χωρὶς νὰ ύπολογίζει τὸν κοινωνικὸν του θέσην οὕτε τὰ σχόλια τῶν ἀνθρώπων.

Ἡ συνάντηση τοῦ Ζακχαίου μὲ τὸν Κύριο δὲν εἶναι κάτι τὸ τυχαῖο καὶ συμβατικό. Εἶναι μιὰ ἐνσυνείδητη προσέγγιση. Μιὰ προσωπικὴ γνωριμία. Μιὰ προσωπικὴ σχέση ποὺ γεμίζει τὸν Ζακχαῖο μὲ θαυμασμὸ καὶ χαρά. Αὐτὰ ὅλα ἐκφράζει ἡ φιλοξενία τοῦ Ἰησοῦ στὸ σπίτι τοῦ Ζακχαίου καὶ ἡ ὄμοιογία του ἀρχιτελώνη.

Κάθε γνήσια συνάντηση προϋποθέτει μιὰ ἀμοιβαία κίνηση τῶν προσώπων ποὺ πρόκειται νὰ συναντηθοῦν. Αὐτὸν γίνεται καὶ στὴ συνάντηση κάθε ψυχῆς μὲ τὸν Ἰησοῦν. Γιὰ νὰ συναντήσουμε ἀληθινὰ

τὸν Χριστό, πρέπει νὰ τὸ θελήσουμε καὶ νὰ τὸ ἐπιδιώξουμε μὲ ζῆλο καὶ ταπείνωσην. “Οπως ὁ Ζακχαῖος ἤφησε τὸ τελωνεῖο του, βγῆκε στὸ δρόμο, ἀνέβηκε στὴ συκομορέα, ἔτσι καὶ μεῖς. Χρειάζεται νὰ ἀπαγκιστρωθοῦμε ἀπὸ τὰ γρανάζια τοῦ ἐγώ μας. Νὰ ἀποβάλουμε τὴν αὐτάρκεια καὶ ἀλαζονεία μας. Νὰ ὑπερνικήσουμε τὰ σχόλια τοῦ κόσμου ποὺ γίνονται φραγμὸς στὴν πορεία μας πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Καὶ γιὰ νὰ γίνει αὐτὸν χρειάζεται τόλμη καὶ ἀποφασιστικότητα. Σὰν ἐκείνη ποὺ ἔδειξε ὁ Ζακχαῖος, ἀψηφώντας τοὺς πάντες καὶ τὰ πάντα, προκειμένου νὰ συναντήσει τὸν Ἰησοῦν. Ἄλλα ἡ συνάντηση τοῦ Ζακχαίου μὲ τὸν Χριστὸν εἶχε καὶ μιὰ ἄλλη θαυμαστὴν προϋπόθεσην.

### B. Τὴν μεταστροφὴν τοῦ ἀρχιτελώνη.

Τὴν μετάνοια καὶ ἀποκατάσταση τῶν ἀδικιῶν του. Μπροστὰ στὸν Κύριο καὶ σὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ποὺ εἶχε στὸ τραπέζι του δηλώνει κατηγορηματικά: «**Ἴδοὺ τὰ ἡμίση τῶν ὑπαρχόντων μου, Κύριε, δίδωμι τοῖς πτωχοῖς, καὶ εἴ τινός τι ἐσυκοφάντησα ἀποδίδωμι τετραπλοῦν**». Δὲν γυρίζει μόνο αὐτὰ ποὺ ἔκλεψε, ἀλλὰ καὶ εὐεργετεῖ ἐκείνους ποὺ ἀδίκησε, δίνοντάς τους τετραπλάσια. Άκομη τὰ μισὰ ἀπὸ τὰ χρήματά του καὶ ὅλα τὰ ὑπάρχοντά του τὰ χαρίζει στοὺς φτωχοὺς ἀνθρώπους. Ετσι ἐκδηλώνει ἀληθινὴ καὶ ἔμπρακτη μετάνοια. Γιατὶ ἡ μετάνοια ποὺ δὲν συμπληρώνεται μὲ πλήρη ἐπανόρθωση τῶν σφαλμάτων καὶ τῶν ἀμαρτιῶν μας δὲν εἶναι γνήσια μετάνοια.

Ο Ζακχαῖος δὲν χύνει πολλὰ δάκρυα καὶ δὲν λέει πολλὰ λόγια, ἀλλὰ ἔμπρακτα δείχνει τὴν μετάνοια του. Ἄς προσέξουμε, λοιπόν, ὅσοι ἀπὸ μᾶς ἐκδηλώνουμε τὴν μετάνοια μας μόνο μὲ λόγια, ἀλλὰ δὲν ἔχουμε τὴν διάθεση νὰ ἐπανορθώσουμε τὰ λάθη μας καὶ τυχὸν ἀδικίες ἢ συκοφαντίες ποὺ διαπράξαμε. Η μετάνοια μας τότε δὲν εἶναι μετάνοια ἀληθινή. Ἐν θέλουμε νὰ σωθοῦμε, ἄς ἀκολουθήσουμε τὸ παράδειγμα τοῦ Ζακχαίου. Ἄς ἀναζητήσουμε, λοιπόν, τὸν Ἰησοῦν στὴν καινούργια χρονιά, τὸ 2018, μὲ ταπείνωση καὶ μετάνοια ἀληθινή, γιὰ νὰ τὸν συναντήσουμε ὅπως ὁ ἀρχιτελώνης Ζακχαῖος.

«Ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι, ὁ εἷς Φαρισαῖος καὶ ὁ ἔτερος τελώνης. Ὁ Φαρισαῖος σταθεὶς πρὸς

ἔαυτὸν ταῦτα προσηγένετο· ὁ Θεός, εὐχαριστῶσοι ὅτι οὐκ εἰμὶ ὡσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἄρπαγες, ἀδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης· νηστεύω δις τοῦ σαββάτου, ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι. Καὶ ὁ τελώνης μακρόθεν

## ΚΥΡΙΑΚΗ 28 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΤΕΛΩΝΟΥ ΚΑΙ ΦΑΡΙΣΑΙΟΥ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Β' Τιμ. γ' 10-15  
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Λουκᾶ in' 10-14

ἐστῶς οὐκ ἥθελεν οὐδὲ τοὺς ὄφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπᾶραι, ἀλλ' ἔτυπτεν εἰς τὸ στῆθος αὐτοῦ λέγων·

ὁ Θεός, ἵλασθητί μοι τῷ ἀμαρτωλῷ. Λέγω ὑμῖν, κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἢ γάρ ἐκεῖνος· ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἐαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἐαυτὸν ὑψωθήσεται».

## ΔΕΝ ΕΙΜΑΙ ΣΑΝ ΤΟΥΣ ΆΠΛΟΥΣ!

«Οὐκ εἰμὶ ὡσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων»

Ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ κατορθώνουν νὰ ξεγελοῦν τὸν ἑαυτό τους καὶ ἄλλοι ποὺ προσπαθοῦν μὲ κάθε τρόπο νὰ τὸν ξεγελάσουν. Οἱ πρῶτοι εἶναι οἱ πιὸ πωρωμένοι, εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ πνίγουν κάθε ψίθυρο τῆς συνειδήσεώς τους. Στοὺς ἄλλους ἀνήκουν ὅσοι κάποτε - κάποτε ἀφογκράζονται τὴν θεία φωνὴν τῆς συνειδήσεως, καθρεπτίζουν γιὰ λίγο τὴν πορεία τους στὸ νόμο τοῦ Θεοῦ, σύντομα ὅμως στρέφουν ἄλλοῦ τὰ μάτια τους καὶ ζητοῦν μὲ δικαιολογίες ἢ ἄλλους τρόπους νὰ ξεγελάσουν τὸν ἑαυτό τους.

\*\*\*

### A) Ψευδαίσθηση

Καὶ οἱ πρῶτοι καὶ οἱ δεύτεροι ζοῦν σὲ μιὰ πλήρη ψευδαίσθηση, σὲ μιὰ αὐταπάτη. Ψευδαίσθηση ποὺ ὀδηγεῖ στὴν αὐταπάτη εἶναι ἡ συνειδητὴ παραμόρφωση τοῦ πραγματικοῦ ἑαυτοῦ μας, τὸ προσωπεῖο κάτω ἀπὸ τὸ ὅποι προσπαθοῦμε νὰ κρύψουμε τὸ ἀληθινὸ πρόσωπό μας, τὴν πραγματικὴν πνευματικὴν μας κατάστασην. Αὐταπατόμαστε μὲ τὴν ψευδαίσθησην ὅτι εἴμαστε ἐντάξει ἀπέναντι στὸν Θεό, στὴν κοινωνία, ἀφοῦ δὲν σκοτώσαμε, δὲν ληστέψαμε..., ἔστω κι ἄν σὲ τόσα ἄλλα ἔχουμε παραβεῖ καὶ παραβαίνουμε κάθε μέρα τὸ νόμο τοῦ Θεοῦ.

Ο Φαρισαῖος εἶναι ἔνα κλασικὸ παράδειγμα στὸ μεγάλο αὐτὸ θέμα. Η ἔγωϊστική του προσευχὴ εἶναι συνέπεια τῆς ψευδαίσθησεως στὴν ὁποία ζεῖ. «Ο Θεὸς εὐχαριστῶ σοι ὅτι οὐκ εἰμὶ ὡσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων». Ζεῖ σὲ τέτοια ψευδαίσθηση ὥστε ἀποτολμᾶ τὴν πιὸ ἀπρεπη περιαυτολογία καὶ μπροστὰ στὸν παντογνώστη Θεό, ποὺ τὸν γνωρίζει τόσο καλά. Καὶ πιστεύει πῶς δὲν ξεγελᾶ μονάχα τοὺς ἀνθρώπους μὲ μιὰ ζωὴν πρὸς τὸ «θεαθῆναι», ἀλλὰ καὶ τὸν Θεὸ ποὺ δὲν ξεγελιέται. Τολμᾶ νὰ ὑψώσει τὸ ἀσήμαντο ἀνάστημά του μπροστὰ στὸν Δημιουργὸ ἀκόμα καὶ μέσα στὸν ιερὸ χῶρο τῆς λατρείας του.

Όλοζώνταν ἡ ψευδαίσθηση ἀποκαλύπτεται σ' αὐτὴ τὴν παραβολή. Τὸ φοβερὸ αὐτὸ δράμα εἶναι ἡ πηγὴ τόσων δεινῶν.

\*\*\*

### B) Φαρισαϊκὸς ἔγωϊσμός.

Ἡ ψευδαίσθηση ὅτι τάχα εἴμαστε καλοὶ μᾶς δίνει μιὰ ἔγωϊστικὴ κομπορρημοσύνη ἀπέναντι

στὸν ἴδιο τὸν Θεό. Δὲν νιώθουμε τὴν ἀνάγκη τοῦ ἐλέους Του. Δὲν σκύβουμε ταπεινὰ νὰ ζητήσουμε τὴν εὐσπλαχνία Του. Σὰν τὸν Φαρισαῖο καὶ ἡ δική μας προσευχὴ εἶναι ἔγωϊστική.

Ἡ ψευτικὴ ἰδέα γιὰ τὸν ἑαυτό μας ὀδηγεῖ καὶ στὴν ὑποτίμηση τῶν ἄλλων. Φθάνουμε μάλιστα νὰ κατηγοροῦμε τὸν συνάνθρωπό μας, ὅπως ὁ Φαρισαῖος, ποὺ θεωροῦσε τοὺς ἄλλους «ἄρπαγες, ἀδικούς, μοιχούς». «Οσο δύσκολοι εἴμαστε νὰ δοῦμε τὰ ἐλαττώματά μας, νὰ παραδεχθοῦμε ὅτι ἡ συμπεριφορά μας στὸ σπίτι δὲν εἶναι σωστή, ὅτι ἀδικοῦμε τὸν συνάνθρωπό μας. Τόσο εὔκολοι εἴμαστε νὰ κατηγορήσουμε τοὺς συνεργάτες μας, τοὺς συναδέλφους, τοὺς γείτονες, τοὺς συγγενεῖς μας!»

Τί τρομερό, ἀλήθεια! Μὰ δὲν ἀκοῦμε τὸν Κύριο ποὺ ἀπευθύνει στὸν καθένα μας τὰ φοβερὰ αὐτὰ λόγια: «Τί βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὄφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ ἐν τῷ σῷ ὄφθαλμῷ δοκὸν οὐ κατανοεῖς;». Γιὰ νὰ ὑπερνικήσουμε τὸν φαρισαϊσμὸ μέσα μας πρέπει νὰ ξεριζώσουμε τὴν ρίζα του: Τὴν ἴδεα ὅτι εἴμαστε σὲ ὅλα ἐντάξει. Κι αὐτὸ κατορθώνεται μὲ τὸν αὐτοέλεγχο καὶ τὴν αὐτογνωσία. Αὐτοέλεγχος ποὺ θὰ περιλαμβάνει τὴν διαγωγή μας στὸ σπίτι, στὴν κοινωνία, παντοῦ. «Ἐλεγχος τῶν προθέσεών μας καὶ τῶν ἐλαττορίων μας ποὺ κρύβονται κάτω ἀπὸ κάθε πράξη, ἀπὸ κάθε σκέψη μας. Γιατί ἔκανα αὐτό; Γιατί συμπεριφέρθηκα ἔτσι στὸ σπίτι μου, στὴ δουλειά μου, στὴν παρέα μου; Γιατί μίλησα κολακευτικὰ στὸν ἀνώτερό μου; Γιατί περιφρόνησα τὸν ἀδύνατο; Τό «γνῶθι σαύτόν» ἀς γίνει καθημερινό μας μέλημα. Κι ὅταν ἐπισπαίνουμε τὸ ἔνα ἢ τὸ ἄλλο ἐλάττωμά μας καὶ συναισθανόμαστε βαθιὰ τὴν ἀμαρτωλότητά μας, σὰν τὸν Τελώνη, θὰ βγαίνει ἀπὸ μέσα μας αὐθόρμητο τὸ «ἰλάσθητί μοι τῷ ἀμαρτωλῷ».

\*\*\*

«Ολοι κρύβουμε μέσα μας ἔνα μεγαλύτερο ἢ μικρότερο Φαρισαῖο. Η ὑπερνίκησή του εἶναι δύσκολο ἔργο. Εἶναι κατόρθωμα τῶν ἀληθινὰ πιστῶν ἀνθρώπων, ποὺ διαθέτουν ἐπαφὴν μὲ τὸν οὐρανὸ καὶ ἀληθινὰ ταπεινὴ διάθεσην, ποὺ ὀδηγεῖ στὴν πραγματικὴν αὐτογνωσία!

# Τὸ Ψέμα «ἐκ τοῦ πονηροῦ»

Δὲν λείπουν ἀπὸ καμιὰ ἐποχὴ οἱ μεγάλες μορφές. Οἱ ἀκέραιοι, οἱ τίμιοι, οἱ ἀσυνθηκολόγητοι μὲ τὸ ψέμα, τὴν ἀπάτην, τὴν διαφθορά. Οἱ δυνατοὶ χαρακτῆρες ποὺ ξεχωρίζουν ἀπὸ τὰ συνηθισμένα καὶ φτωχὰ μέτρα τῆς ἐποχῆς μας. Κρίνουν μὲ γνώμονα ὅχι τὴν συναλλαγή, τὸ συμφέρον, τὴν κοσμικὴν ἔξουσία. Οὕτε ὑποκύπτουν σὲ ἀπειλές. Κριτήριο τους ἡ ἀλήθεια, ἡ δικαιοσύνη, ἡ φωτισμένη συνείδησή τους, ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ. Προτιμοῦν νὰ θυσιαστοῦν παρὰ νὰ θυσιάσουν τὴν ἀλήθεια. Ἀγωνίζονται καὶ ὑπερασπίζονται τὴν ἀλήθεια μέχρι θανάτου, γιατὶ τὸ ψέμα δὲν βρίσκει τὴν παραμικρὴ θέση στὸν ἀκέραιο χαρακτήρα τους.

Εἶπαν, λοιπόν, γιὰ τὸν Τζώρτζ Οὐάσιγκτον, πρὶν δύο αἰῶνες, πῶς ἦταν ἀνίκανος νὰ πεῖ ἔνα ψέμα! Σπάνιο φαινόμενο ποὺ προκαλεῖ τὸν θαυμασμό. Αὐτὸ θὰ πεῖ χαρακτήρας. Καθαρὸ χρυσάφι, χωρὶς προσμίξεις καὶ νοθεύσεις. Νὰ εἴσαι ίκανὸς γιὰ πολλὰ καὶ γιὰ μεγάλα καὶ συγχρόνως νὰ εἴσαι καὶ γιὰ κάτι ἀνίκανος. Ἀνίκανος νὰ πεῖς ἔνα ψέμα.

Μάλιστα, αὐτὸ εἴναι ἀληθινὸ μεγαλεῖο. Μιὰ τέτοια ἀνικανότητα εἴναι ἡ πιὸ μεγάλη ίκανότητα. Ἀνίκανος στὸ ψέμα. Νὰ μὴ βγαίνει ἀπὸ τὰ χείλη σου. Νὰ μὴ φτάνει κᾶν στὸ στόμα σου. Νὰ μὴ τὸ σπκώνει ὁ χαρακτήρας σου. Νὰ τὸ μισεῖ ἡ ψυχή σου. Νὰ σοῦ εἴναι κάτι ξένο. Καθόλου νὰ μὴ σοῦ ταιριάζει. Νὰ σοῦ προκαλεῖ τὴν πιὸ μεγάλην ἀποστροφήν. Διαμάντι ὁ χαρακτήρας σου, νὰ μὴ δέχεται τὴν παραμικρὴ ρωγμή, γιατὶ τὸν ἀχροστεύει.

Ἀνίκανος νὰ πεῖ ἔνα ψέμα. Νὰ ἀκούει μέσα του καὶ γύρω του παραπλανητικὴ τὴν γοπευτικὴ φωνὴν ποὺ τοῦ ψιθυρίζει μὲ μαεστρία: «Ἐνα ψεματάκι τακτοποιεῖ χίλια δυὸ ζητήματα. Βγάζει ἀπὸ ἔνα σωρὸ ἀδιέξοδα. Βολεύει καταστάσεις. Καὶ ὅμως νὰ μὴν τὴν ἀκούει τὴν φωνὴν αὐτῆς. Νὰ τὴν ἀπορρίπτει. Νὰ μὴ βρίσκει καμιὰ ἀνταπόκριση στὴν ψυχή του. Νὰ αἰσθάνεται, πῶς κάτι τέ-

τοιο τὸν μειώνει, τὸν ύποτιμᾶ, τὸν ύποβιβάζει. Τὸν ύποβιβάζει ὅχι στοὺς ἄλλους -έδῶ οἱ ἄλλοι δὲν τὸν ἐνδιαφέρουν- ὅσο στὸν ἑαυτό του.

Ἀνίκανος νὰ πεῖ ἔνα ψέμα ὁ Τζώρτζ Οὐάσιγκτον. Τὸν φανταζόμαστε ἔνα τέτοιον ἀνθρωπο! Λευκὸς σὰν τὸ χιόνι, καθαρὸς σὰν τὸ κρύσταλλο, φωτεινὸς σὰν τὸν ἥλιο, δυνατὸς σὰν τὸν γρανίτη. Ὁ λόγος του «**ναι ναι, ου ου**». Ναι ἢ ὅχι. "Οχι μισόλογα. Τὰ περίσσια λόγια, ποὺ εἴναι «**ἐκ τοῦ πονηροῦ**», δὲν ἔχουν καμιὰ θέση στὴν ζωή του. Ὁ λόγος του συμβόλαιο καὶ κάτι παραπάνω. Συζήτησες μαζί του; Έχεις σιγουριά. Είσαι ἱσυχος. Καμιὰ ἀμφιβολία καὶ κανένα ἐρωτηματικό.

Εἶναι πραγματικὰ πολὺ σπουδαῖο νὰ εἴσαι ἀνίκανος γιὰ τὸ ψέμα καὶ ίκανὸς μονάχα γιὰ τὴν ἀλήθεια. Καὶ μάλιστα σὲ μιὰ ἐποχὴ ποὺ ἡ ἀλήθεια συκοφαντεῖται καὶ τὸ ψέμα ἔξυμνεῖται. Ἄλλωστε ἀκούγεται συχνά: Μὲ τὴν ἀλήθεια δὲν βγαίνεις πέρα. Δὲν κάνεις τίποτα. Θὰ ἀποτύχεις στὴν ζωή σου. Θὰ περιθωριοποιηθεῖς. Θὰ εἴσαι τὸ ισόβιο θῦμα τῶν καταφερτζήδων καὶ τῶν πονηρῶν. Λὲς τὸ ψέμα καὶ ξεγλυστρᾶς. Μὲ τὴν ἀλήθεια θὰ τραβιέσαι, θὰ παιδεύεσαι, θὰ ταλαιπωρεῖσαι.

Αὐτὰ μᾶς λένε οἱ ἀνθρωποὶ ἐκεῖνοι πού, προτοῦ ψευτίσουν τὰ λόγια τους, ψεύτισαν τὸν χαρακτήρα τους. Γιατί, ὅπως καὶ νὰ τὸ κάνουμε, δὲν ψευτίζει κανεὶς τὰ λόγια του, ἀν προγουμένως δὲν ἔχει ψευτίσει τὴν ψυχή του. Τὸ ψέμα δὲν βγαίνει ἀπὸ τὸ στό-

μα. Πηγάζει ἀπὸ τὴν καρδιά. Προτοῦ τὸ προφέρουν τὰ χείλη, τὸ ἔχει πεῖ ἡ ψυχὴ ποὺ ἔχει ψευτίσει. Καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ πιὸ φοβερό: Νὰ ψευτίσει ἡ ψυχή, νὰ ἄλλοιώνεται ἡ καρδιά, νὰ γίνεται κίβδηλος ὁ χαρακτήρας, νὰ νοθεύεται ὁ ὅλος ἀνθρωπος. Νὰ ξένει, δηλαδή, ὅτι ἀνώτερο διαθέτει, τὴν τιμήν, τὴν ἀξιοπρέπεια, τὴν ἀκέραιότητά του.

Τί εἶπαν; Τὸ ἐμπόριο θέλει ψέμα; Λάθος. Τὸ ἐμπόριο καὶ ἡ ζωή μας ὀλόκληρη θέλει ἀλήθεια. Καὶ αὐτὸ μᾶς τὸ φωνάζει ὅχι ἡ ἡθική, ἀλλὰ ἡ ἐμπορικὴ γλώσσα, ἡ ξύπνια σκέψη. Ὁ ἀληθινὸς ἔμπορος ξέρει, πῶς τὸ ψέμα καὶ τὸ ψεύτισμα δέν ἔχουν διάρκεια. Φανερώνονται. Χρεωκοποῦν. Ἐνῶ τὸ καλό, τὸ γνήσιο, τὸ ἀνόθευτο ἐπιβάλλεται. Ἐκτιμᾶται. Ὁ κόσμος τὸ ξεχωρίζει, τὸ ἀγαπᾶ, τὸ προτιμᾶ, τὸ διαφημίζει.

Ἡ ἀλήθεια πρέπει νὰ γίνει δείκτης πορείας μας, τὸ πολικὸ ἀστέρι τῆς ζωῆς μας. Ὁ πιὸ μεγάλος θησαυρός μας. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ὁ μέγας αὐτὸς λάτρης καὶ ἀγωνιστὴς τῆς ἀληθείας, διεκήρυξε: «**Οὐ δυνάμεθα τι κατὰ τῆς ἀληθείας, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς ἀληθείας**» (Β' Κορινθ. 1γ' 8). Πόθος καὶ πάθος μας ἡ ἀλήθεια. Τίποτα δὲν μποροῦμε νὰ κάνουμε ἐναντίον τῆς ἀληθείας, ἀλλὰ τὰ πάντα γιὰ τὴν ἀλήθεια. Ἀνίκανοι μονάχα γιὰ τὸ ψέμα. Σύνθημά μας τὸ «**ἔως τοῦ θανάτου ἀγώνισαι περὶ τῆς ἀληθείας**» (Σοφ. Σειρὰς δ' 28), γιατὶ ἡ ἀλήθεια εἶναι ἡ ζωή μας καὶ ἡ ζωή μας ἡ ἀλήθεια.

**ZΩΗ**

‘Ορθόδοξον Χριστιανικὸν Περιοδικόν.  
"Οργανὸν Ἀδελφότητος Θεολόγων ἡ «ZΩΗ»

Κυκλοφορεῖ κάθε μίνα.

Έκδότης: Ἀδελφότης Θεολόγων ἡ «ZΩΗ» Σ.Α., Ίπποκράτους 189, 114 72 Αθῆναι.

Τηλ.: 210 64 28 331, FAX: 210 64 63 606.

Διευθυντὴς Συντάξεως: Γεώργιος Β. Μελέτης, Ίπποκράτους 189, 114 72 Αθῆναι.

Έκτύπωση: «Λυχνία Α.Ε.», Ανδραβίδας 7, 136 71 Χαμόμυλο - Άχαρνων.

Τηλ.: 210 3410436, FAX: 210 3425967, www.lyhnia.gr

ΚΩΔΙΚΟΣ: 01 1290

**ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: 10 €**

Ἀποστέλλεται μὲ ἐπιταγὴ ἡ εἰς γραμματόσημα εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Περιοδικοῦ:  
**Ίπποκράτους 189, 114 72 ΑΘΗΝΑΙ** ἡ καταβάλλεται εἰς τὰ Βιβλιοπωλεῖα μας.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ (ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ) Γιὰ ὅλες τὶς χωρες: 25 € Κύπρος: 15 €

# ΜΕΓΑΛΕΣ ΜΟΡΦΕΣ

## ΗΛΙΑΣ ΜΗΝΙΑΤΗΣ (1669 - 1714)

1

«Μαριάμ, παρακαλοῦμεν σε... χάρισε εἰς τὸ ἑλληνικὸν Γένος τὴν προτέραν τιμήν· σήκωσέ το ἀπὸ τὴν κοπρίαν τῆς δουλείας εἰς τὸν θρόνον τοῦ βασιλικοῦ ἀξιώματος»

### Στὴ Βενετία

Οἱ αἰῶνες καταργοῦν τὴν φραστικὴν πολυτέλειαν καὶ ἀπαιτοῦν ἀπλὲς καὶ καθαρὲς ἀποκρίσεις."Ετσι τώρα, ποὺ χρειάζεται νὰ ποῦμε ἀμέσως ἀπὸ τὴν ἀρχή, τί μᾶς ἔχει ἀφήσει σὰν πολύτιμην παρακαταθήκην ὁ Ἡλίας Μηνιάτης, τονίζουμε: τὴν ζωήν του. Τὸ ἔργο του θὰ τὸ γνωρίσουμε ἐδῶ μὰ πιὸ πάνω στέκεται ἡ ζωή του. Τὴν ἄπλωσην ἐπάνω σὲ μιὰ ὄμαλὴ ἐπιφάνεια καὶ μᾶς τὴν ἄφησε χειρόγραφο καθαρὸ κι ἐπιβλητικὸ σὰν βαρυσήμαντη ὑποθήκη. Εἶναι ἀπαραίτητο ἡ ζωὴ τοῦ πνευματικοῦ ἀνθρώπου νὰ ἔχει αὐτὴν τὴν ἀξία; Άναμφιβόλως ναί, ἀν θέλει νὰ δικαιώσει τοῦτο τὸν τίτλο. Καὶ ὁ Ἡλίας Μηνιάτης τὴν δικαιώσει μὲ τὴν λευκότητα τῆς ζωῆς του καὶ τὴν ἡθικήν του λαμπτόντα, ποὺ φανερώθηκε ἀπὸ τὰ ἐφηβικὰ καὶ νεανικά του χρόνια.

Στὸ Ληξούρι τῆς Κεφαλλονιᾶς γεννήθηκε στὰ 1669 ἀπὸ τὸν παπα-Φραγκίσκο καὶ τὴν καλοκάγαθη Μορεζία. Ἀπὸ νωρὶς ἔνιωσε εὐεργετικὴ στὴ ζωὴ καὶ στὴ μόρφωσή του τὴν καθοδήγησην τοῦ πατέρα του, ποὺ ἦταν ἀνθρωπὸς μὲ ἀγαθὴν ψυχήν, ἀξιοσημείωτη μόρφωση καὶ ὥριμη σκέψη. Αὕτὸς τοῦ πρωτόμαθε νὰ ψελλίζει τοὺς πρώτους ψαλμοὺς καὶ νὰ διαβάζει Ὁκτωάνη, ποὺ ἦταν τὸ ἀναγνωσματάριο ἐκείνης τῆς ἐποχῆς. Κι ὅταν στὰ 1679 ὁ παπα-Φραγκίσκος βρέθηκε στὴ Βενετία, τράβηξε τὴν προσοχὴν τοῦ τὸ Φλαγγινιανὸ Φροντιστήριο, ὅπου ζήτησε νὰ γίνει δεκτὸς καὶ ὁ γιος του.

Ἡ Βενετία εἶναι μιὰ περίεργη, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὶς πιὸ ὅμορφες πολιτεῖες τοῦ κόσμου. Εἶναι κτισμένη ἐπάνω σὲ 118 μικρὰ νησάκια καὶ τὰ σπίτια εἶναι πάνω σ' αὐτὰ ἢ σὲ γεροὺς πασσάλους. Ἡ πολιτεία αὐτὴ δὲν ἔχει λεωφόρους καὶ δρόμους, ἀλλὰ «Κανάλε» καὶ «Ρίο», ποὺ δὲν εἶναι ἄλλο παρὰ δρόμοι ἀπὸ νερὸ τῆς θάλασσας. Υπάρχουν βέβαια καὶ μικρὰ δρομάκια γῆς καθὼς καὶ 378 γεφύρια, ποὺ ἔνωνται τὰ πεζοδρόμια, ὅπου ἀνάμεσά τους περνᾶνται κανάλια.

Ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα κανάλια, μετὰ τὸ Γκράντε καὶ τοῦ ἀγίου Μάρκου, εἶναι καὶ τοῦ ἀγίου Γεωργίου, ἐκεῖνο ποὺ περνάει μπροστὰ ἀπὸ τὴν ὁμώνυμη ἐκκλησία τῶν Ἑλλήνων. Ὁ ἀγιος Γεώργιος τῶν Γραικῶν εἶναι μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ ὅμορφες ἐκκλησίες τῆς Βενετίας. Κτίστηκε τὸ 1530. Εἶναι βυζαντινοῦ ρυθμοῦ, πολὺ γραφική, ὅπως ὅλα εἶναι γραφικὰ σ' αὐτὴν πόλην.

Πάνω ἀπὸ ἔναν αἰῶνα μετὰ τὸ κτίσιμο τοῦ ἀγίου Γεωργίου, ὁ Κερκυραῖος λόγιος Φλαγγίνης ἴδρυσε

τὸ Φλαγγινιανὸ Φροντιστήριο, ποὺ διακρίθηκε ἀνάμεσα στὰ σχολεῖα τοῦ ἀπόδημου Ἑλληνισμοῦ. Οἱ ἀπόφοιτοί του, δάσκαλοι καὶ κληρικοί, πρόσφεραν πολλὰ στὴν ἑθνικὴν ἀναγέννηση τῆς Πατρίδας.

Σ' αὐτὸν τὸ περίφημο κέντρο τῶν γραμμάτων κάλεσε τὸν γιό του ὁ παπα-Φραγκίσκος. Σὰν πῆρε τὸ γράμμα ἡ μάνα του, λέει ἡ παράδοση, τὸν ἔσφιξε στὴν ἀγκαλιά της καὶ τοῦ εἶπε:

—Παιδί μου, ὁ πατέρας σου λέει νὰ σ' ἔτοιμάσω νὰ φύγεις. Μὴ λυπᾶσαι ποὺ θὰ χωριστοῦμε. Ἐγὼ πάντα θὰ σὲ σκέπτομαι, ὅσο μακρυά κι ἀν βρεθεῖς. Ἐκεῖ ποὺ θὰ πᾶς, θὰ μάθεις πολλὰ γράμματα καὶ μὲ τὴ σειρά σου θὰ διδάξεις κι ἄλλους ἐδῶ στὸν τόπο σου, ποὺ τόσην ἀνάγκη ἔχει....

—Ναί, μάνα, θὰ τὸ κάνω. Θέλω νὰ μιλῶ γιὰ τὸ Χριστὸ καὶ τὴν Ἑλλάδα!....

—Ο Θεὸς νὰ σὲ ἀξιώσει καὶ νὰ σοῦ δίνει φώτισπ. Μὴ ξεννᾶς καὶ τοῦτο, Ἡλία μου, ὅπου κι ἀν βρεθεῖς, ὅπου κι ἀν φτάσεις, πῶς εἶσαι ἐλληνόπουλο, πῶς εἶσαι βαπτισμένο στὸν ἄγιο Νικόλαο τῶν Μηνιατῶν καὶ πῶς ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι ἡ ἀληθινὴ θρησκεία τοῦ Χριστοῦ!

Ο μικρὸς δὲν ξέχασε ποτὲ τὰ λόγια τῆς μητέρας του, ποὺ δὲν τὴν ξαναεῖδε στὸν κόσμο αὐτό.

Μὲ τὶς εὔχες της ἄφησε τὴν Κεφαλλονιὰ καὶ τὰ πατρικὰ καλωσορίσματα τὸν δέχτηκαν στὴ Βενετία, ὅπου γράφτηκε στὸ Φλαγγινιανὸ Φροντιστήριο. Ἡ ἀγάπη του στὰ γράμματα φανερώθηκε πιὸ θερμὴ ἐδῶ, καθὼς ἡ ἀνάγνωση, ἡ γραφή, ἡ ἀριθμητικὴ ἀντικαταστάθηκαν μὲ τὴ σπουδὴ τῶν ἐλληνικῶν, τῆς θεολογίας, τῆς φυσικῆς, τῶν μαθηματικῶν. Οἱ Ἑλληνες κλασικοὶ καὶ οἱ μεγάλοι τῆς Ἐκκλησίας μας Πατέρες τὸν μάγευαν. Βυθιζόταν ὡρες πολλὲς στὸν Μ. Βασίλειο, στὸν Γρηγόριο τὸν Θεολόγο, στὸν ιερὸ Χρυσόστομο. Μελετοῦσε ὡς ἀργὰ τὴν νύχτα καὶ τὴν ἡμέρα παρακολουθοῦσε τὶς παραδόσεις. Καὶ πάντα ἀρίστευε.

Στὸ Φλαγγινιανὸ Φροντιστήριο τῆς Βενετίας ὁ Μηνιάτης ἀπόκτησε μιὰ γερὴ θεολογικὴ, φιλολογικὴ καὶ φιλοσοφικὴ κατάρτιση. Ἐμαθε λατινικά, ἔβραικά, γερμανικά, ιταλικά. Μὰ ποτὲ δὲν δουλώθηκε ἀπὸ τὴν γνώσην. Γνώριζε πῶς δὲν τοῦ χάριζε τὴν ἀληθινὴ ἐπιτυχία στὴ ζωή. Καὶ σὲ τί τότε θὰ τοῦ χρησίμευε; Νὰ προσφέρει τὴν Ἀλήθεια πιὸ εὐχάριστα, πιὸ μελετημένα, ὅπως κι ἔκανε. Πρὶν καλὰ τελειώσει τὶς σπουδές του καὶ προτοῦ πατήσει τὰ εἴκοσι, διορίστηκε καθηγητὴς στὸ ἀνώτερο αὐτὸν ἐκπαιδευτικὸ Ίδρυμα. Ἀπὸ τὴν θέσην αὐτήν, ποὺ ἔμεινε τρία χρόνια, πρωτοφανέρωσε τὴν ἀγάπην του στὴν παιδεία. Ζωντανὸς στὴν διδασκαλία του, συναρπαστικός, χάριζε μὲ ἀπλοχεριὰ τοὺς θησαυροὺς τῆς γνώσης του στοὺς νέους, ποὺ τὸν κύκλωναν.

(Συνεχίζεται)

# ΕΠΙ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

## «ΑΡΧΑΙΟΠΛΗΣΙΣ» ΚΑΙ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΟΛΟΓΙΕΣ;

«Η πρόοδος», «οί προοδευτικές δυνάμεις», «ἡ ἐποχή μας δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι βαθύτατα συντηρητικὴ τοῦ Πατρίς, θρησκεία, οἰκογένεια». «Ἄγωνιζόμαστε γιὰ μιὰ κοινωνία σύγχρονη. Γιὰ ἔνα σχολεῖο ποὺ δὲν κουάει στὸ παρελθὸν μιᾶς ἀρχαιόπληκτης ἐκπαίδευσης ἢ στὴν ἀνάπτυξη ἑλληνορθόδοξου φρονήματος!» Έπειδὴ ἀκούγονται συχνὰ κάτι τέτοιες ἀνεύθυνες διακηρύξεις ἀπὸ πολιτικὰ πρόσωπα, χωρὶς γνώση καὶ ἐπίγνωση, πρέπει νὰ γίνει ἔνα ξεκαθάρισμα. Τί θὰ πεῖ πρόοδος καὶ τί θὰ πεῖ προοδευτικός; Τὰ ἀξιολογικὰ κριτήρια βρίσκονται στὶς χρονικὲς περιόδους ἢ στὴν πνευματική τους ἀξία; Ποιὸς θὰ μᾶς πεῖ πόσα ὄφείλουμε στοὺς μεγάλους δημιουργοὺς τοῦ παρελθόντος; Μπορεῖ ὁ σύγχρονος παιδαγωγός, ὁ φιλόσοφος, νὰ ἀγνοίσει τὸν Σωκράτη, τὸν Πλάτωνα, τὸν Ἀριστοτέλη, τὸν Αὐγουστίνο, τὸν Καρτέσιο, τὸν Πασκάλ; Θὰ περιφρονήσει ὁ σημερινὸς καλλιτέχνης τὸν Φειδία, τὸν Πραξιτέλη, τὸν Ραφαΐλ, τὸν Θεοτοκόπουλο καὶ τόσους ἄλλους, γιατὶ ἀνήκουν στὸ παρελθόν; Θὰ διαγράψει ὁ ἀτομικὸς ἐπιστήμονας μερικὰ ὄνόματα, ὅπως τοῦ Ράδερφορντ, τοῦ Μπόορ, τοῦ Κόμπτον, τοῦ Χαϊζεμπεργκ; Νὰ μιλήσουμε γιὰ τὴν ιστορία μας; Τὸ χῶμα αὐτὸ ποὺ πατᾶμε εἶναι σπαρμένο μὲ κόκκαλα ἡρώων καὶ ποτισμένο μὲ αἷμα μαρτύρων. Ἀπὸ τὴν Ἀρχαιότητα ὡς σήμερα ἔνας τιτάνειος ἀγώνας ἐναντίον τοῦ βαρβαρισμοῦ καὶ τῆς τυραννίας. «Ολα αὐτὰ θὰ τὰ διαγράψουμε ως «ἀρχαιοπληξίες» καὶ «παρελθοντολογίες»;

## ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ ΤΗΣ «ΑΣΧΗΜΟΣΥΝΗΣ»

Ἐξοργιστικὴ καὶ προκαλεῖ ἀγανάκτηση ἑγκύκλιος γιὰ τὰ φύλα ἀπὸ ἀγγλικανούς. Ἡ ἀνταπόκριση ἀπὸ τὸ Λονδίνο: «Τὰ ἀγόρια πρέπει νὰ εἶναι ἐλεύθερα νὰ ἀποφασίσουν ἂν θὰ φοροῦν τουτοῦ, πιάρες ἢ ἀκόμα καὶ ψηλὰ τακούνια καὶ τὰ κορίτσια νὰ ἔχουν ἐργαλειοθῆκες καὶ κάπες ὑπερηρώων», ἀναφέρει σὲ ἑγκύκλιο τους πρὸς τὰ σχολεῖα ἡ Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία. Ἐπίσης μὲ τὴν ἴδια ἑγκύκλιο καλεῖ τοὺς δασκάλους νὰ ἀποφεύγουν νὰ χρησιμοποιοῦν ταμπέλες ποὺ μπορεῖ νὰ ἀποξενώσουν τὴν συμπεριφορὰ τῶν παιδιῶν ἀπλῶς καὶ μόνον ἐπειδὴ δὲν συμμορφώνονται μὲ τὰ στερεότυπα τοῦ φύλου. Ἡ νέα ἑγκύκλιος, ἡ ὁποία τιτλοφορεῖται «Ἐκτιμώντας ὅλα τὰ παιδιὰ τοῦ Θεοῦ», ἀποτελεῖ συνέχεια ἄλλης ἑγκύκλιου ποὺ δημοσιοποιήθηκε πρὶν ἀπὸ τρία χρόνια καὶ ἡ ὁποία ἀντιμετώπισε τὸ πρόβλημα τοῦ δύμοφοβικοῦ σχολικοῦ ἐκφοβισμοῦ. Ἡ Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία ἀναφέρει ὅτι τὸ νηπιαγωγεῖο καὶ τὸ δημοτικὸ σχολεῖο πρέπει νὰ εἶναι χρόνια «δημιουργικῆς ἀναζήτησης» καὶ ὅτι οἱ μαθητὲς πρέπει νὰ αἰσθάνονται ἐλεύθεροι νὰ «δοκιμάσουν πολλοὺς μανδύες ταντότητας» καὶ «νὰ ἔξερενήσουν ποιοὶ θὰ μποροῦσαν νὰ θέλουν νὰ εἶναι χωρὶς κριτικὴ καὶ χλευασμό». Ἀπορεῖ κανεὶς καὶ ἐξοργίζεται μὲ τέτοιου εἴδους ἀπαράδεκτες καὶ προκλητικὲς τοποθετήσεις. Καὶ διερωτᾶται; Μποροῦμε, ἀλλίθεια νὰ μιλᾶμε γιὰ «Ἐκκλησίες» ὅταν αὐτὲς ἔρχονται σὲ πλήρη ἀντίθεση μὲ τὴ θεόπνευστη διδασκαλία τῆς Ἅγιας Γραφῆς καὶ προκαλοῦν τὴν ἐκκλησιαστικὴ συνείδησην καὶ τὴν ἡθικὴ εὐαίσθησία τῶν πιστῶν; Δὲν διάβασαν ποτέ τους τὸ πρῶτο κεφάλαιο τῆς πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολῆς τοῦ ἀποστόλου Παύλου;

## ΟΙ ΒΑΡΒΑΡΟΙ ΜΕΣΑ ΣΤΙΣ ΠΟΛΕΙΣ

Τὸν τελευταῖο καιρὸ καταιγιστικὰ τὰ νομοσχέδια ποὺ φθείρουν καὶ διαφθείρουν τὴν κοινωνία. Πῶς προστατεύεται σήμερα ἡ οἰκογένεια, ἡ μπρότητα, ὁ γάμος, ἡ παιδικὴ ἡλικία; Πρόκειται γιὰ προστασία τῆς οἰκογένειας τὸ νομοσχέδιο γιὰ τὴν ταυτότητα τοῦ φύλου ποὺ προκαλεῖ τὸ αἴσθημα τῆς κοινωνίας, τορπίλιζει τὸν ίερὸ θεσμὸ τῆς οἰκογένειας, ἔρχεται σὲ ἀντίθεση μὲ τὰ χρηστὰ ἥθη καὶ τὴν κοινὴ λογική, δημιουργεῖ ἐκρηκτικὴ κατάσταση στὰ σχολεῖα; Η τὸ πιὸ πρόσφατο νομοσχέδιο: «Συναινετικὰ διαζύγια σὲ μιὰ ὥρα σὲ συμβολαιογράφῳ»; Γιὰ ὅλα αὐτὰ καὶ πόσα ἄλλα συνειδητοποιοῦμε τὸν ἀρνητικὸ ἀντίκτυπο ἰδιαίτερα στὶς εὐάσθητες παιδικὲς καὶ νεανικὲς ψυχές; Τὸ θέμα εἶναι γενικότερο καὶ πρέπει νὰ τὸ δοῦμε στὶς ἀληθινές του διαστάσεις. Κάθε ὀλιγωρία ἢ δειλία ἀφίνει ἐλεύθερο τὸ δρόμο στοὺς ἀδίστακτους νὰ ὑπονομεύουν ὅτι ὑγιὲς στὸν τόπο μας. Κανένας δὲν ἀμφιβάλλει. Τὸ κακὸ εἶναι πάντα προκλητικό, ἀναίσχυντο. Σήμερα ἔχει ἀποτινάξει κάθε χαλινό. Ετσι δημιουργεῖ ἥθικὸ παχυδερμισμό. Τὰ πράγματα εἶναι καιρὸς νὰ μποῦν στὴ θέση τους καὶ ἡ ἀδιαντροπιὰ νὰ ὄνομάζεται μὲ τὸ πραγματικὸ της ὄνομα. Γιατὶ ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ τὸ ἀφύσικο θεωρεῖται φυσικὸ καὶ οἱ διάστροφες καταστάσεις κανονικὲς καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, ὅταν ἡ ἀρετὴ προπλακίζεται, τότε ὁ ἀνθρωπὸς ἔκφυλίζεται, ἡ ἀνθρωπότητα ἔκβαρβαρίζεται. Οἱ βάρβαροι εἶναι πιὰ μέσα στὶς πόλεις, ἔχουν μπεῖ μέσα στὶς καρδιές. Δὲν τοὺς φοβόμαστε πιὰ τοὺς βαρβάρους, γι' αὐτὸ καὶ δὲν ὑποπτευόμαστε πῶς μπίκανε μέσα μας, ὁχυρώθηκαν στὴν ψυχή μας. Τὸ πιὸ ἀνησυχητικὸ φαινόμενο τῆς ἐποχῆς μας.

## ΤΟ ΟΝΕΙΔΟΣ ΤΟΥ ΑΙΩΝΑ ΜΑΣ

Δὲν πρέπει νὰ σταματήσουμε νὰ ύπογραμμίζουμε τὸ ὄνειδος τοῦ αἰῶνα μας καὶ τὴν ύποκρισία τῆς ἐποχῆς μας, τουλάχιστον στὴ στάση της ἀπέναντι στὸ παιδί. Αποτελεῖ ἰδιαίτερα θλιβερὸ γεγονός, ὅτι ἔκατομμύρια ἀθῶα παιδιὰ σὲ ὀλόκληρο τὸν πλανήτη μας κακοποιοῦνται σωματικῶς καὶ ἡθικῶς ἀπὸ ἀσυνειδήτους ἔκμεταλλευτές. Καὶ τώρα «Σὸκ προκαλοῦν τὰ στοιχεῖα ἔκθεσης τῆς Ἀμερικανικῆς Υπηρεσίας γιὰ τὴ Διεθνὴ Ἀνάπτυξη (USAID), σύμφωνα μὲ τὰ ὅποια ὁ λιμὸς ἔχει «θερίσει» μόνο στὴ Σομαλία περισσότερα ἀπό 29.000 παιδιὰ κάτω τῶν 5 ἔτῶν. Τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου γιὰ τὴν κατάσταση στὸ Κέρας τῆς Ἀφρικῆς ἔκρουσε καὶ ὁ Ο.Η.Ε., ὁ ὁποῖος προειδοποιεῖ ὅτι ὁ λιμὸς θὰ συνεχίσει νὰ ἔξαπλωνεται προκαλώντας μιὰ ἄνευ προηγουμένου ἀνθρωπιστικὴ κρίση». Ἡ ἀνθρώπινη θηριωδία, ἀλλὰ καὶ ἀδιαφορία δὲν ἔχουν ὅρια. Ξέραμε πῶς μπροστὰ στὴν τρυφερὴ παιδικότητα ἀφοπλίζεται καὶ ὁ πιὸ ἐπικίνδυνος κακοποιός. Καὶ τώρα καὶ αὐτὲς ἀκόμα οἱ διατάξεις τοῦ Ο.Η.Ε., ποὺ ἔχουν συμπεριληφθεῖ στὴ συνθήκη τὰ Δικαιώματα τοῦ Παιδιοῦ καὶ προβλέπουν τὴν προστασία του σὲ περίπτωση βίας ἐνόπλων συγκρούσεων ἢ πολέμου, περιφρονοῦνται. Χαρακτηριστικὲς οἱ ἔκατόμβες νεκρῶν ἢ τραυματισμένων παιδιῶν. Γιὰ νὰ μὴν ἀναφερθοῦμε στὰ ἔκατομμύρια «όρφανὰ τοῦ ἔιτζ» ἢ στοὺς ἀσυνείδητους παιδεραστές, ἀπὸ ὅλα τὰ κοινωνικὰ καὶ πνευματικὰ στρώματα.



ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ  
ΤΕΛΟΣ  
Ταχ. Γραφείο  
ΚΕΜΠΑ.  
Αριθμ. Αδειας  
78

ΚΩΔΙΚΟΣ:  
01 1290  
«ΖΩΗ»  
114 72 ΑΘΗΝΑ  
Πληροφόρους 189